

وەرگوھىزكىن مۇھۇرى

نافی کتیّبی: وهرگوهیزکین مژه‌وی

بابه‌ت: شعر

نقیسه‌ر: عارف حیثیت

دیزاین و دهرهیتنا هونه‌ری: عبدالرحمن بامه‌رنی

مونتیش و دیزاینکرنا بدرگی: هیتا ستار عه‌لی

ژمارا سپاردنی: D-2544/22 ژ پرتوكخانا بهدرخانیان- دهوك

تیراز: ۵۰۰ دانه

نوبه‌تا چاپی: ۱-۲۰۲۲.

چاپخانه: چاپخانا ته‌هران- ئیران

ئەف کتیبه ب سپونسەرییا ریزدار (ریناس جانو) ھاتییه چاپکرن

عارف حىتو

وەرگوھىزكىن مژھۇرى

شعر

ئېزىزلىقىنىڭ كىرىدىيىم،
وەك بېرىنى سېينىلارە كىرىلاست
وەك ھىتىلىقى تىقىر كە كىرىسا دە
درىۋۆك و ..... بۇ گورگى
ضۇونا من بۇ من!
.....

موئىيە دەسىب

ئۇ دىوانى: زەقۇيىكى سەرلاپىرى قۇداش... ھەلەمەت لەر ئىشىن دىم - ۲۰۶۰.

ئادار... قورسقىن وەرزى ۋىيانى

ل ئادارى...
وەك فريزى ھەلدەمەقە و
مینا ستيّرە ك شەيدا و ھەردەم حەيىرى
ھەرشەف درېزىيەم و دېزىيەم!..

*

"مارس" ھەستەكى د مندا دئارىنىت
ھەستە كا هيكتورى..
كانىبواھارىكەكى د مندا دېقىنىت
ژ سەردىمەكى هيىز نەبۇرى
ترسەكا ل سەر ھىكەن كوركبووىي
ژ پىنگالا من درەقىنىت
ئوو ل بەر پەنچەرەي دېسترىت،
خەونا من يابۇويە كراس ل بەر "سىدۇرى"!
ئەز ئەۋى ل مرنەكى دگەرىيەم، ۋيان ژى بىزىت
ل بەر پىپكىن عەرشى "مارس" دېمە پىت!
زەرويلە ل سەر چقىن داران سەمايى دكەن

دندكىن ئاخى دېندقىيەن .. نۇلا دەمارىن حەفكا من
ھە كۆ دەھىرم، ب مەجبۇرى
كۈملە كەكى شىئىن يى ل بەر من و شەلواھەك
پاتە كرى و ئەرخەوانى ...
سینگى ئاخى، مينا نەھلىيکە كا ھرىي نەرمە
نەرمە
نەرم .. مينا پەيقا من ل دادگەھى و
وھ كۆ دلى من ل شەرگەھى
يان دىدەقانىن دىل، ل زۇرانگەھى!
ئwoo شەرقانىن خەون ل سەر دەستى
ژ مالبچىويكى جاددهيان د زان ...
رانيا .. بۇوكە كە
شەھوھت ژ دەھمەننەن وى دبارىت و
شەھسواران بەريكانىيە كا ..
كى دى چوينگى چىكلىنتە سینگى رېزگەھى
كۆ بخەملىنىت سلاقگەھى
ئادار ... يان مرىدىن خلۇھەتگەھى؟!

*

ئەلھۇيان كومت رازاندىن و توخييەن چىكىرى دەزاندىن، ھەسپىئەن بەزەك
لەزاندىن و رووگەها ئاگرى دېيدا دەغاندىن. چەنگىن فەپىنى قەدبۇون و
كەفىئىن گەھىنى رەپ دېبوون. كەوهەكى ل بەر بەتهنا، قەبىنە كا باركىرى ب
مەدھىن و سەنا، درەشاندە سەر رې و گلکەنا، ئwoo درووشمى ئادارە كا دى

پىيغەم نا. ئادار؛ گولرۇزەك سۆرى تارىيە ل بوهارى، ژفانەكى ئەقىنىي دەكتە كوارى، ل ديدارى.. كراسەكى ھېقىچن دەكتە بەر يارى و جوانىيەكى دەدەت ژيارى. لى سترى يىن وى مينا سىكارى سەرتىزىن، د دەستىن نەرمدا دىن شويزىن، تېلىن جەلەبکى خاف دەكتەن، هەلچۈونا ھەل بىڭاف دەكتەن و پەستىن ژانى تەنگاف دەكتەن. ئەف ئادارا مينا "مارس"؛ جار جوتىارە و جارنا شەرقلان، ل شىنىي تەلقىن خوينە و ل شەھىيان و خۇشىيەن تەمبۈرقلان. ئۇو ئەز.. ئەز ل ئادارى سەرخوش دېم؛ ج ژ وىرانى يان ژ وىرانى، ب سروودان پې جوش دېم؛ ژبۇ ژيانى يان ژبەر ژيانى.

ئەز نە ئەز بۇوم، لى ل ئادارى ئەز ئەزم!...

*

ل ئادارى...
وەك كولىلكلان گەش دېمەقە و
مینا سوارەكى ژ ماھىنى كەفتى،
رادېمەقە!..

*

دەنگى سترانەكا دىررين
گورگۇرا عەوران لەكر و ئاواز...
ئەيۇنىن گەرم د رېزىتە سەر گەورييىا ھشك
نېرگۈز ژ تېلىن من شىن بۇون و
بلبلەكى ھېز بىرىندار
بااغى سىنگى من كرە پشك.

ئاهۇرا دا جىرىان قادى و
مە خوه ب عەرسى مەزدايىقە گرت:
خودىيۇ كانيكا خىرى
بەردىلىكىن مە ھىز بىن ل بىرى و
تە دىدار گوركىرنە ۋېرى
بەرە كەتنى بىخە گەنمى و بپارىزە
وى خەونا كەفتى بەر كېرى
جان و جەستە باقۇقەنە و ب كۆچكىقە تلۇقەنە
ئاڭرە كى ژ چىلىكىن خويىنى بۇويە ئىتۈين
تىين و رۇناھىيى دەدەتە شەقىن تارى و
ئەوان شەقىن ھىز كەوچەرىن.

*

خەفۇرى رىبيا.. ل ئادارى رادبىت سەرپىا، ب خۆنافا شەنگەبىا، دەھونىت
پېيا بەرەف چىا... چىا بىن مژى دادايە سەر سەرى، كەفى بىن بەفرى
كىرىيە پەرى و ل ھاقىنى دلهك بىن ۋى ژ بەرى.. ھەيفەك ژ ئاخى زا و
شەقا زولمات دا بەر گورزا، تەھ گومتلىكىن ل بنارى.. بۇونە مېرزا. گورپىا
دەقى مارى حەفت سەر، بەر حەلاند و بەخچە بىن دوور كەملاند.. درزىن
عەردى پېرى ئافا كەلاندى بۇون، ئافى دا سەر ملى ئافى و رووبارەك ھار
ژى ئافراند. وى ئەلھۆبىن كومت رازاندىن و توخييلىن سۆر بەزاندىن،
چارمېكىيا خوه ل سەر ئەنيا عەردى شەدا و ژ ھەر دەھ وەسييەتىن مۆسائى،
وەسييەتەك خواند. بىللان ئەو تەرتىل ئەۋاند... ئۇو ئەو رىيىنگىن جەھوار
بۇوى، ھىقىيەكە لاؤىستى دناف فەريزى كەسکدا چاند. شقان پەروەر؛

لۇلۇيەكى كاۋىس ئاغايى ژ بىنى دىرۋىكى دەرئانى و دانا سەر سفرا يەزدانى،
سەماقانان كر نىشانى و ژبۇ شەھيانى بىرە بانى.
تو نە تو بۇوي، لى ل ئادارى تو توبى!..

*

ل ئادارى...
ئەز ب عەشقى گەنج دېمەقە و
وھك صۆفيى شەيدا ب ويصالا دىلەرى
خى دېمەقە!...
*

چوار كچكىن مەكتەبلى.. ل ئادارى
سەرىن خوه ب كىليليا شەدaiيى قەنان و
ل شکەفتا چوارستوين، دلىن خوه رويسىكىن..
رويس، وھكو تبلا من رويس
نۇلا شعرىن نالبەندى رويس
وھك خەونىن سەنيلەكى خەونۇكى سىيس
وھك ئىنەتىن فەقهىيى مزگەفتا مەزن.. مژدار و پىس
وھك خەمى دىدارىن مىشت خۆشى و شەھى
لى مىرە و زالدەستە ئىپلىس!
.....

چوار كچكىن مەكتەبلى.. ل ئادارى
بۇ جارا ئىككىيە عەشقى دنياسىن و

شەرم دكەن تەھقى دگەل بکەن
 بۇ جارا ئىككىيە، ل سەر رووبارى
 خوھ تەر دكەن و لەززەتا وان دبىتە كادىنا خەمان
 كەنینا وان، كەشە فريتىيىسا سەردىمان
 ئاسمانى ساھى شاھدە ..
 كا چەند عەورىن سېي يار دكەن و
 چەند عەورىن دى ل جى وان داددەن
 كا چەند تىرۋۇڭ، چى دىنە سەر ئەنیا وان
 چەندىن دى ژ چاقىن وان ۋەددەن ..
 ....

چوار كچكىن مەكتەبلى .. ل ئادارى
 چوار قىزى يىن تىز ژى پەشىن
 چوار مرادىن دەورى بەرى
 ب ئەزمانى ھشكىفە بى رى
 بۇونە داردەستىن كەسەرى
 كۆما سالىن بەندەمانىيى، ژ ديدارىن پاشئىخىستى
 ۋەرسەن و ب ڦقانەكى دېقە ۋەرسەن
 چوار خەون كىرنە كەون
 پيرھەقى يىن كىلبەقىچ و پرج گۈزافى
 ل دۆر قىزىن، هەكۆ ژ كانيا گوندى زاي خوين
 چوار پۇرىن ھاتىنە ئاڭى، د خوينا كانىيى گەقزىن .
 ....

چوار كچكىن مەكتەبلى.. ل ئادارى
 چاھىن خوه ب ئاسمانى شىن قەنان و
 ل دەلانپەر، دناھ مژىدا بەرزە بۇون
 وەك مەرھىزى ژ تىارىيەن ھاتىيە دزىن، بەرزە بۇون
 وەك خەنچەرىن ژ شاكاكان ھاتىن كېرىن، بەرزە بۇون
 وەك رجا يىن ئىخسىر ژ سەركەفتىيەن دەكەن
 ل بن پۆستالان بەرزە بۇون
 بەرزە بۇون ژى، د دەستىن كچكاندا بەرزە بۇو
 ئەز ئەوم يى... من چوار كچك ئەقاندىن و
 ژ چوار وەلاتان رەقاندىن
 ئۇو ژ ترسا ئاهۇرایى نەدىتىدا.. ھەمى هيقى،
 ل بن كەفران تەپساندىن و ب دىتنىقە حەپساندىن
 ھە كۈشىپ بولۇم؛ من خوه دىت يى د حەپسىدا!
 چوار زىرەقان.. ل ھنداقى من ئىزرايلن
 ژ بهر چوار كچكىن من ۋىياندىن د ركەھىدا.

*

ۋى كەۋزا كەسلىك وەكى گىايى ل بەر لېقىن رووبارى مار، گلىزانكىن باي
 ۋەدەرن، بايەكى سار ل سەر خەونى دكە غار، كو بىگەھىتە وئى رىيڭەھا
 سېھى و كوبار، لى ئەجنه ب پلانەكا تارى و مۇدار، ژ پېلىن ئافى نەكەفتەن
 خوار. ھەر كچكەكا ژقاندار و مايە ل بەندا دلدارى خوه، كراسەكى
 هيقىخوازىي كرە بەرخو، داکو ھەكى ھەپلىدەي و ل سەر خوه، ب رېقە دەچن
 ل سەر خەمەن خوه، ب گەشىنى ھېق بىكەنە چاھىن بۇرى و سەردەمەن

خوه. لى سەردهمى، خەمىن ساربۇرى دباراندنه سەر بەرسىفك و دەرازىنكىن حولى و ھونى، قوربانىيىان دىكە كەنى، من نەدزانى كا ب من دكەن يان ب بەختى بەرزە دكەن، يان ژى تىر ھىز و فەزەن؟! ھەرچەوا بىت، ئەو د خۆدىكىيەدا رەبەن، رەبەن چونكۇ رەبەن!.. ئۇو رەبەن. ئەو نە ئەو بۇون، لى ل ئادارى ئەو ئەون!..

*

ل ئادارى ...
زەقىيە كا تەخت و كىيلايىمە، ئاقىز دېم و پىرددەمەقە
جارنا گەنم ل سەر سىنگى من شىين دېيت
جارنا ژى ھەسپىن (فاتحان)،
چافىين من دكەنە شەرگەھ و سر دېمەقە!...

*

ل ناھەرا ئادارى و ئوكتۇبەرىندا
دلى من ھەلھەلۈكە كە در و ئاقويت پىقە دشۇرن
سترانا من ھەيقە كا مشتى سىتاتۇكە
ل ئاھەنگىن تۇقچىنىي و بەردورىنى
ھندەك ئاوازىن رەش و سې ل ھەڤ دگوھۇرن
ھەكۆ "مارس" تىريىن خوه بەرددەتە چىا و
گورى ژ ئاخى بلند دېيت، مالىيەن مە پىقە زەندۇرن
ھەكۆ "مارس" تېلىيىن خوه د عەردى را دچىنيت
باران دھىيت و گىيا شىين دېيت

كوليلكىن سپى ب بژى يىن دارانقە دېرسقىن
 ھەر چوار دەورىن مە بلوورن
 پەز دخرييىتە بەر خويىدانى و سوار ھىدى،
 ل سەر مۇيىلانكىن مە دېرئىن
 ژبۇ ئاييردى ۋىيانى يان خەربىي يا جىدىدانى.
 ئەقە بۇ جارا ئىككىيە ھەتاڭزەرك
 ژ بن "مۆمۇ"ى دەردكەقىت و دېيتە ساھى
 تەق بەخچەيان كەرە شاھى و گىرنىش دانان
 سەر دەقى ويى مزگىينى يال سوبابە!
 كەوان فەدانە سەر زۇوركَا و ناقەكى وەك خودى كەقنى
 ب سىنگى چىايقە بۇ كېلىل و ئىدى نەما
 بىتوبىتك دادەنە لاندكا و شىرى ئالىدە
 د چىرۇكىن شەقلىرىيياندا بېيتە تەقنى.
 مەممى ئاخى يى مشت شىرىھ و ھەر ئىك ل مالا خوه مىرە!...

.....

جوتىاران قەست كەرە جووتى و
 ل سەر كەفرىن گەور نەخشاندىن پەيقىن گۇتى
 ستىر ب بەخچەيانقە نۇوسىيان و ئۆلدارىن بەر پەرسگەھى
 ب دەستىن سەئەقرازكى، لاقە دىكىن
 كو ئەلھۆيەك ژ زىنى چىاي، يان ژ گورپىيا ئاگرى بېيت
 شاپەرىن وي سەھى ل ھەمى زەقىا بکەت و چيا ل بەر وي كند بېيت
 وەغەرىن دۈور بسوھرىينىت

ھەر گەرەكى ب كىنج و باندۇر بقەمەرىنىت
 ھەر كاروانى خەون د ھەگباندا ھەلگرتى
 بقەزىنىت و بزقېرىنىت
 وەسا چىبۇو، خودى دوعا قەبۈولكىن
 تەۋ دويپىشكىن ل باى سوار، مەلۇولكىن
 خەونا شرین، ژ شرينى بۇو
 رۆزە كا گەش دانا سەر دەستى ئادارى و
 تامە كا خۇوش بەردا ناق دەقى ژيارى.

*

مەھمەد رەشا... گۇپالى خوه ھەلگرت و كوريا باى گرت. عەورىن سېى
 ب چەپ و راستاندا بىرن، دەرىن ئاسمانى ۋەكىن، تىرۇڭكىن رۆژا سۆر
 ژېۋ چرىيەن مشتانەكىن. دناقىبەرا ئادارى و چرىيَا بچووكدا، زەقى يېئن
 گەنمى و بەزىن رەشمىتى پۆسىدە، ب ھەلامەتىن ستەمدىلە، كرنە
 حەيرانىن گەپىلە... ما دى ھەتا كەنگى جۆپرەكان سەرى دەزى ۋىت؟
 ما دى ھەتا كەنگى چىرۇكاكا عەشقى گرى بىت؟!... من گولەك ژ باغى
 ئىرەمى چىنى و ب گوھى خاتۇونا فەخراقە كرە پىنى.. ئەقە ژ مىزەيە ئەز
 بارانى ل خاتۇونى دبارىنەم و ھەناسا خوه، وەكى گولاف ل پرچا وى د
 رەشىنەم. ئەز ژى وەك وھ عاشقەكى فاشل بۇوم و پىئابۇونەكا باطل بۇوم.
 د دىدارىيدا ساۋىلەكەيەكى ب دلىنىيە، كامەل بۇوم و درەوينەكى ب ئاقىل
 بۇوم. ئەم ھەردۇو ل ئاسمانان ب تىنى و گەھينا مەج پى ناچنى.
 ئەم نە ئەم بۇوىن، لىنى ل ئادارى ئەم ئەمەن!

*

ل ئادارى ...

پىينگاڭا من كۆرانگەھە، گەرم دېيىتەقە

سەمتا گوللە و دەنگى تۈپان

تلىليلىنە و د رىكا مندا قەددەنەقە!...

***

بۇ بىيەنەكى .. بىيەنەكا سەير

ب دەشتا شەھەزۈور وەربۇو، يى پشتىراستم، نە گولاقە!

گەرمەكى ئاخ، ئىخىستە دۆخى كەلىنى و

دوبىكىلەكى سىبى ژى دەر بۇو، من دازانى، نە حەتاقە!

دارەنارىن ل دەرى گەلى، پى قەميان و هنار پەقىن

ئىننەن دووجان ژ بەر ژېرچۈونى لەرزىن

ھەر تىشىتەكى عەشق پىقە بۇ تەمدەدى و

شويىرىھىن ئاسمانى دەرزىن

"ئىنانا" يى قامچىيەكى قى دوهشىنىت

پشتا عەوران خوينەلؤيە و ساكۈيى "كى" پى دەھورزمىت.

من پاللوھىن ل پشت رەپبۈوپى نەدىتن

لى من خوين دىت .. رووبارەكە

زارۇك تىيدا دخەندىقىن و هنار دېقىن

دندك كەت كەت ب تەكۈھرى بىڭىلە بۇون

ل سەر دەھەمنا دەشتا داخىايى قازۇلە بۇون

ئە و زنجىرىن ب پىيى منقە، ل بەر بارانى نە رېزىن

رۇندكىن چىاى، ب ئالەكاندا دهاتنە خوار و دبوونە جۇبار
 ئىنلىكى " ب ئاقىقە گرفتار
 ج ترارىن نەكون نەبوون، ئاقى بکەتى و
 بەردەتە سەر وان بىرىنلىن ب ژان و زامدار
 يان ژى ل دويف، مىشەختبۇونا مە ب پىزىت.
 هەكى رۆز ھىشتا خوهسەر و گىيات يارى ب باي دىرىن
 دەر بۇ تىرۋەتكان ۋەدەكىن
 دەمىتىزا چىمەناندا، ئەم ئالىك بىووين!
 وەلى پىشى رۆز ب چويىنى زىندا بىووى و
 ھەيىف فيلار بىووى
 نەھالىن كۈور بىوونە جەھۆر، ئەم ئالىك بىووين!
 ئۇو گىرى يَا من يَا دەررونى؛ ھەلەپچە!
 ل خوانىنگەھى، زارۇكا من بەرپەرى دىرۋەتكى ۋەدەكىن
 هەر كۈمەك سالان مەھدىيەك دادەتە سەر
 رېكا حەریرى و دەكتە پەر
 ھەقىرانى كاروانى دويىددەت، سالىسىكى و قېرەت
 دناقىبەرا كەن و گرىيەدا ھەر دخواند:
 كرمى دارىن دىرىن بىر
 عەزازىلى سىلەماندى، خوينا چىرەت
 ئۇو ستىرە سېھە گەش ل ئاسمانى سرۇودەكە
 ساخ يان نەمر... ھەلەپچە!

*

ھىقى يىن بىن بىرىندار، ل ھەسپىن شەمبۇزى خەونى سىيار، ب رېيکا ھاتوباتىيە لىلاق و دناف چاقىن خەرىبىيەدا ئىن و ئىتىيار. ھەر پېتكۈلا بى را و پادار، دا ھونىنا كۆللىكى شىدار بىھەتە بېرىار، دناف ھەۋكىن شعرا مندا دېيت كىرىدار. ئەفان پەيقيئن من ژ فەرەھەنگان دىزىن و د گەورىيَا خودا حەواندىن، ژ خەمىن پېرىبووبي پاچاندىن و ب گەرمىيا عەشقى كەواندىن، من يىن ژ مىگەفتىنى ستاندىن و ب درۈزەيان پەۋاندىن. ھەر ئەون يىن من ژ لەين و كەدىن ھنگۇ ھەلاندىن و ب پەنگى گولان، ژ كەثرىيەن رەق ۋەزەلاندىن. ئۇو ھەر ب ھنگۇ و خوينا ھنگۇ، ل سەر ئاكىرى چاقەپرىيۇونى قەلاندىن. ئەف پەيقيئن ھە، ھەر ئە و پەيقىن يىن ب كاما دلى خوه يىن سەوداسەر ھەباندىن، ب تەعليشىكى بويھاندىن و ب وەغەرا وھ.. ھەرماندىن. ئەقە بۆ جارا سىيھىيە ل كۆمبۇونى جاراندىن و كەسەكى نە عەجباندىن.

ھوون نە ھوون بىون، لى ل ئادارى ھوون ھوون!...

*

ل ئادارى...
گەر و گۈرپى د خوينا مندا گەش دېيىتەقە
خەيلا من.. چەكۈچەكى ب سەنگە دادوھشىيەت
كاوه ب دويىف منقە دەرىت و ھەر ب منقە
رادېيىتەقە!...

*

درازا دناقبهرا من و گوپكىن دارا مژمىيدا
فركە كە و گوللە يە كا سارنه بىووی دناق مژىيدا
سترانە كە و ھەلەھەستە يە ك چاقھەرېبۈوی
ل بەندا ھەستا خەرېب و نوو پەيقەكى
يا مسمىتبووی دناق خەمىدا.

من ژى جلکىن كوردى كرنى و بەر ب جەھى
ئاھەنگى چووم... چاقىن كەھنىكان د زلن
ستىر ب چقىن دارباھىقانقە د چىرسن
گوهانىن عەردى تىر شىرين، نەرم و ۋىلەن
ئاخى كراسەك كەسك يى ل بەر
ئادارۆك كەت كەت و جووت جووت، سەمايى دكەن
دلى چىاي پە شەھەوەتە و نىزا وى دچىتە ئاگرى
پەلۇختە يىن بەر وى كوچكى قەمراندى
ب پەفەكى دېيتە گورى و چرىسىكىن وى
دگەھنە تەحتى يا گرى و بن- زەقەر تەق
داگرتىنە ژئەدابىن كەرب و ئەققىنى
ممۇي دلى خوه يى دانايى سەر پىكى و
وەك نىچىرۋانە كى ب سەرپۇر
ئاوريین خوه، يىن بەرداينە بەر چەرينى
ممۇ جانە ك شايەندە يە و دى ھەر گرىت
بىاۋە كى فەروھەرەنى
بەوصەلە يە ك د دەستى زىنيدا بازىكە و

سەمتا چرىسىكىن ئاڭرىي پى دزانىت
 ژ ئاتەشگەهان ھەميا بۇرى و عوربانى خوه
 د چاھىن مەمۇيدا دنهينىت
 "خانى" يې مشت ھزروھرى
 ب پەيىھ دئىخىت ئاخى و بەرى
 مازيا ل ھىلا عەشقى دچىنىت
 دكەته قاشىن بەر تانجەكى و مىرەكى ژ تەقنى رادچنىت
 ئەو مەمۇيى د مشۇتا "خانى" دا ئەز بۇوم
 ئەو زىنا ل ھىشىي زقىر بۇوى، يارا من بۇو
 ئەز و يارا خوه ل نەورۆزى دوو سوووسك بۇوين
 دوو سووستان سىبەر ل لىسى مە دكەر و دوو شەرقلانان،
 ئەم د گۆمىدا خەندقاندىن
 دوو فريشتان دەستى خودى گەھاندە مە و
 ل ئاسمانى فەھە چاندىن
 دا جارەك دى ژ زەوجينا باي و عەفران
 ببىنەقە و شىيخ ئەبرۇوس مە ھلىقەت
 ئەز تە د جانى ئاڭرىيدا دېينم و تو دويكتىل
 ل كۈلەگەها دانگا چىاي، ژ ئىقىن تە د حەبىنم و يا بۇويە كىل
 ئارمانجا من كىل نەشكاند و ل دويف دەزىي دويكىلى چۇوم
 لى، بەرزە بۇوم!...

*

ئەزى شەيدا ب ئادارقىن كراسى بەخچەي خەملاندى، خۆشىيەكى پشتىشىا من يا چەماندى و ديدارا من، ب ژفانىقە يا نماندى. ما گەلە كە ئەگەر ئەز ژى بۇ جارەكى، جارەك ب تىنى، خۆشىيە بىناسىم؟!.. ل ۋى ئېقارىيا نەورۇزى، ئەز حەز ژ ئاگر ھەلكرنى دەكەم، لى ھەمى دارىن سوتەنى ھېشتا د تەپ بۇون، تبلىين من ل سەر پشتا ئاخى، زېقەبەر بۇون. من دلىن خوه و بىرەھىيەك. د ھەستان پىچا و پويش و پەلەخ ل دۆر راپىچا. ئۇو گلچەكى ھەلبازاتى ب بەردەواامى ل سەر تبلىين رەق دىزفاند. ب نەرمىيەكا ژ تەسلیمبۇونى ۋاقارتى، نىكاكا بىرەھىيە دەكەمراند، رووبىن دلىن من بىن كەلبوو، ئاگر ھەلبۇو، ئاگرەكى گەلەك مەزن، برومەيتۇس بىن گوھىبەلبوو.. يارا من يا مەھابادى يال كەل بۇو، من ل ھەمبىزى خوه گڭاشت و تەركى لىنکى!... ھەكۈ شەھىتا زېيركىرىنى د خەممەكاندا بۇوى كادى، زىغاليئىن كوركى مۇختارى ژ مژىلانكان دەكتەن ئادى، ئەزى دەۋبەش، ل ناف ئەۋى خەونا كەلەش، ب چۆگانى "قازى" قە كومرەش، قۇمارچىيان د دەستى مندا كوشت دووشهش!...

ئەز ب ئەزىنى بۇومە ئەز، لى ئەۋى ل ئادارى كەفتى، ئەو نە ئەز بۇوم!...

***

دينا...

ھەكۆ ئەز يى ب تنى ل بەخچەي
من كچكەك ژ تەقنى چىكىر و دانا بەر باي
پاشى ل بەر تىئنا چراي، ب گيان دكەفت و
من چەند پەيقيەن ژ پارزىنلىكى سالان فەمائى
ب دەقى رانان...

من خەونەكا بنەفسى ل ناف دەستى وى چاند
رەزدىيەك سۆر ل سەر ھەستىيە وى نكراڭد
ئۇو كۆمەكاكا ھەست و نەستىيەن گەرم و بەددەو
خزانىدنه دناف بىاۋى دىتنىيدا
داكۆ ھەكۆ ب ئەزمان دكەفيت
كويىشى نەبىت ژ وان بەرەزەنگىن دكىرنىيدا.
ئۇو ل وى دەمى تىنيياتى ژ من بىزازىبوو
ئەز كەتمە داقيقىن عەشقا وى

ئەوا من ژ تەقنى چىكىرى و دەقهكاكا خوه ل ئەنىي كرى
رۆژ بۇ رۆژى، عەشقا وى ب منغە ھەلەمۆر
دىتنا وى د چاقىيدا بلوور
ئۇو دا بگەھەممە رېزگەھا وى
من بۇ شەقاندىن رېكىن دوور

لى دەمى ئى، دادا يە سەر نشىقىيى
 رىيَا من ھېشتال نىقىيى
 بى پى بووم بىمىنمه ل ھېقىيى
 ل ھېقىيى ئەوى كچكا من ژ تەقنى ئافاراندى و
 ژ دل ئەقاندى.

*

من ھەمى ناڭ نىشا دابۇون
 تىنى ناڭى وى تى نەبىت!
 من ھەمى گاڭ بۇ روپىكىر بوون
 تىنى گاڭا وى تى نەبىت!
 ناڭى وى من كرە دنيا و رىكا وى دانا بۇ چيا
 ھەر ج دەمى خەربىي يا عەشقە من لىددا
 دا ژ پاخلا من ھىتە دەرى و
 بىتە پەرى ل سەر بىدەرى
 ئۇو ھەردەمى خەربىي يا عەشقە وى ل من ددا
 دا رەختى ژ پەيغان داگرم
 خوھ ژ دۆرئىن گۈيفىكى دەممە پاش
 د جىزبە دچووم .. د جىزبە دچووم ھەبلەتراش
 ئۇو دا زېرم ناڭ سەبەقە ك دەورى بەرى
 ئەز عاشقى دنیايى بووم
 دنيا دناڭ شەرا مندا، ببۇو بەربۇوكا كەسەرى.

*

سال و زەمان ل سەر عەشقا مە دا جريان
ھەمى گۈپالىن مفرەقى ژ كاروانى مە قەقەتىان
ل بەرسفكا مە ھەرۋ شەھيان ...

زىنۇي من زانى
كۆ ناڭى وى كچكا من ژ تەقنى چىكىرى
ب دلى نەبۇو!
دگۇت چەوا ئەزا بى سوېچ

دى ل من كەى، ناڭى ئەقى دنيا يَا پوېچ
ئەز پەريمە - پەرييەك جوان، شاھبانۇيا دلى تەمە
ئەو سىتاقىم، يَا ژ پەيقىن تە درېزىيت
ئەو گولاقىم، يَا ل سەر رېكا تە دېزىيت
ل پەرسگەھى، دەرۋەزە و تەرتىلا تەمە
ل شەرگەھى، تەنگە كا سىياركىرى ل ملى تەمە
ئەقجا چەوا دى ناڭى من كەيە دنيا و
ئەز تم ل ئاسمانى رۇنیا ...

*

من ناڭى وى - كچكا ژ تەقنى چىكىرى - كرە دىنى
سروشى^۱ خوه نەقولە كر
ما بى سروش^۲ دى چەوا گەش كەي ئەقىنى!
ئافا رووبارى يَا بۆشە و

^۱ فرىشته يەكىن زەردەشتىيانە (فادلى عەمەرى)

^۲ سروش ئانکو وەحى

دەرگەھقانى دەرى كەلھى، يى سەرخۆشە
نەچارم كو كەرخەكى ز پەيقىن قەھوسىيائى،
چىكەم و هەۋسەنگكەم كىنى
من چ ژقان ل بەر سىبەرا (سدرة المنتهى) نەبوون
لى ژېھر دىنلى .. ئەم دى چىنى!
ب پېقە تەرم تشابەت بۇون
بېرىنا دەستان و پلىتكىنە سەران، ب نۆبەت بۇون
گۇرى ژ چاھىن رۆزى د پەشى و ئاقا رووبارى دكەلى
دى چەوا ب قى كەرخا بچووك، گەھمە دھۆك!
ئەقى كەرخا ب پەيقىن قەھوسىيائى رەكباندى و
رۇندكىن سوپرلى باراندى
ما دى چەوا رووبارى بۇش شەقىنەم و
ل ئىك سوارن پېلىن خوينى
من و دىنلى، دەست بەردا ژ چوون و گەھىنى
مە نەدخوهست چىمەنا عەشقى
ببىتە جەھى بەھى و شىنى
مە سەمتا خوھ لکۈزاند و
گوھارت بەرەف، وارگەھى خۆشى و ھەبىنى.

*

ئەز و دىنلى ..

قەگەراينە بازىرى شۆپ گوھۆرينى
مە ھەسىپىن خوھ سەربەست كرن

مە دەستىين خۇھ بەربەست كرن
 قەفەسکىن زىپى رېز ب رېز، ئەم پىچاين و
 فەقەيان پە مەبەست كرن
 ل عەينكاوا، كافىيە كاھى عاشق لى خرقە دىن و
 نامەيان ل هەۋىدۇ دەگوھۆرن
 ل گورە سەقاى، جار كۈلەنە و جار غەبىئۈرن
 لى ژبۇ خودى.. دىكلىن ناف مامىركانە و مشت غروورن
 ل دۆر خۇھ زقىيەمە كتىكى و بەرپەرىن سالان دراندىن
 من خۇھ ددىت، غروورە كا نەپەن د مندا وھارايى دكەت
 كاتا دەدت و ل ئاسمانى حەفتى قەددەت
 من و دىنى- ئەوا ژ تەقنى چىكىرى- بىيارەك دا،
 سەرىن خۇھ تىقە بکەينه جووت
 ئىدى ما بۇ چىيە مازۇت؟ عەشق دى شوينا تىنى گرىيت،
 هەر عاشقەك حەيزەرانە و ل بەر پەرىنى دى بىت بزۇت
 هەمى تىشىن ھەيى و نەيى دەدەنە باى
 زيانى ژ تارىي قەدگەن، پىقە چىن
 ئوول داوىيى، بىيى دوودلى بۇ دلبەرىن خۇھ دەرن
 دىنى ژى دېيت ئەوا ژ تەقنى چىكىرى- ئەز بۇ بىرم!

*

ل وى كافىيە ناھى وى عەشق
 ئەوا داگرتى ژ كەنинى و قالا ژ مىش و گلىشا
 ئەوا شبىتى چىمەنان گەش

مشتى چاقىين بى شەممەته و وەك ساتىن دىدارى خوهش
من و دىنىي ...

ئەوا من ژ تەقنى چىكىرى و خەيالەكى بۇ دوور برى
مە قۆلاچەك ھەلبىرات و ل نىزىكى ئىك رۇونشىتىن
مە ھەگبەيا پرس و دابىشا پەچنى و
نارگىلەكا تامدایى ب بەنگى دكىشى
دا ژ دۆرىن خوه ۋەرەقىنин ژان و ئىشى
ئاھەنگەكا ژايىكىبوونى ب رەخ مەقە بۇو
ھەكۆ شەمالك ۋەمرىن و سىنگى كىكى ھاتىيە بېرىن
دەنگى لاقۇھ و دەستقوقتاني، سەرنجا شاھىي راكىشى
ئەم ل شاھىي ھەق دگرىن و ل تەنگافىي بىراللهينه،
بۇ خوه د مرىن
دناڭ شۇراندا قەھەرەمانىن و ل مەيدانى،
بۇ سەردەمىن بۇرى دگرىن.
من چ ژىيە...!

من و دىنىي ياخوه شۇوشتى ژ قرىيڙى و
تەقايى مەزھەب و دينا
ياخوه دوور و قەدەركى ژ بىيەنا خوينى و
بۇيەرىن چىن و ماچىنا
دا ب تەنايى دناڭ ئىكدا بېھۆزىن و عەشقى بکەين
ل خوه ب جەمینىن، ھەست و نەستىن مەم و زينا
لى دەمى ئەم، وەك فارگۇننىن ترېنى پەيپەي بۇوين

كچ و كورىئن بازىرييان، گازى دكره دينى... دينا!
 ناھى دينا، گەلهك ل دلى دينى هات و ئەم پەيا بۈوىن
 دينا... وەك دينا ب سىنگى منقە نووسىيا بۇو
 فەرجۇدەيا ھەمى دينا بۇو گېنىشك و
 ل دۆر لېقىن وى نەھىا بۇو!

*

ئەز گەلهك حەز ژ دينايى دكەم
 پتر ژ دىنى و ژ دىنابى
 پتر ژ تشتىن خۆش و جوان
 دينا.. كولىلەك بۇو ب پەرچەما حەزىن منقە
 چاقىن من ل سەر فەھەت بۇون
 دينا.. ئاوازەك بۇو ب نزا و ئايەتا منقە
 گوھىن من پىقە بەلتىر بۇون
 بىيەنا گولاقىيە و تاما ھنگقىنى زۆزانا
 بەھەر ياخىبۇونىيە و سرۇشى ھۆزانا
 ھەكى دەستى من ب روويى نازك دكەفت
 تەف پالۇھەرىن نەھۆشىي پى دئاريان و
 لەقا ل بېيارىن سرت دددەن
 وە ھەست پى دكەم
 دينا دى من تەلىفيت و دى ديدارا مە كەرىفيت
 ئەو كچكا من ژ تەقنىكا چىر داناي و
 ب روويى قى دنيا يا كەچ راناي

پۇلىسى دىگۇت: حەزىكىن يَا حەرامە
 دادوھرى دىگۇت: حەزىكىن چىرۇكە كا چىرۇرىش و ب نەكامە
 بايى من دىگۇت: ئەگەر تە حەز ژ كچكە كى كر،
 هەستىن خوه بۇ بکە مەحفىر و هەمى باوھىيا خوه بىدەرى
 ئەز... ئەقى مەحفىر و ل بەر نەقى
 تەف خەونىن من د باركىينه ب سۆزى و ئەقى
 من دىگۇتە خوه: ھندى رېكا دوور بىت، ھەرى
 تىنیياتى و بى ئەقىنى تىرە كە چىكلى ل كەمەرى
 ئەز ب نېكا بىریندارقە، گەهام دىدارا دلبهرى
 تىنى دا دينا بىگىنىزىت...
 بلا ب خويينا من قەۋىت!
 ئەو دينا يَا من ژ تەقنى نىڭياركى و
 ھەيقەك ژ ئەنیا وئى فرى
 عاشقىن داستانان هاتن كول دىنايى مەيزە كەن
 ئەدابىن وئى زېخ خويانى و بىانىيان شلۇقە كەن
 گۇتن ئابى؛ ئەف دينا يَا تە چىكىرى و
 خەونە كا كەسک پىقەكىرى
 ئوو گىانەك شرین دايىن ژ ئاگرى...
 دويكىلە كا سېپىيە ل ئاسمانى ۋەكلىرى و
 ئەقىنېيە كا ئاشۇپپىيە ژ پەيقىن وەستىاپىي قەركىرى
 دينا تويى و وەسا دىارە تە گەلهك يَا حەز ژ خوه كرى
 دينا بەرزە بۇو

دناف مژىدا غەوارە بۇو
 ھەر شعرە کا من ب دىنايى نقىسى، ھەپارە بۇو
 دىنا ئەزم.. ئەزەكى ھشك
 ب دارمۇمزا عەشقا خواستىقە پىككىرى
 وەسا دىيارە، من گەلەك ياخەز ژ خوه كرى
 وەلى دىنا... ستىرە كە
 ژ ئاسمانى من رېيابى و ژ پەيچىن من قەقەتىيابى
 دكەتە قىرى، ل ناخى من بىن دووقەتكىرى
 ئەرئ ما دى كەنگى مرى؟!
 دا ب ۋى دىئمى پۈوتىي گىرى و دەگرى
 ل شوينا تە روينم سەر گرى!

ئەز ب دىنايىقە دىن بۇوم
 دىن ل سەر گرى بۇويە دىنما و
 دىنا ھەر ياخەز كەنى
 ئەز حەز ژ كەنبا دىنايى دكەم.

***

وەرگوھىزكىن ھېۋەسى

1. ھەوارىن جەستەي

خوديۇو بۇ كىقە بېھەرم
 نە ھزرىن من، ھزرىن منن
 نە پېيچىن من ئەون يىين كۆزبەر من دچن
 چەندىن رەشە ل دەردۇرى گازى من دكەن
 بىيى پىيچەسىان زېھەر درەقەم و بىي مەفەرم
 ھەۋالى من، ئەۋى ھەر رۆز سەرا من ددەت
 ل باخچەيى مالى دبىنەم، بىي بۇوي تەرم
 نە كەس قىىرى يىين من دېھىسىت، يان د من دگەھىت
 نە چ دلدانىن ھەقسۇزنى، دلى من پىقە ب مەھىت
 تىنى كوتىرەك ھەر رۆز دادەت بالكۇنا مە و
 ل بەر چاڭى من تورىنە كا سېھەمى و شەنگە
 دگەل دئاخىم و دگەل من دئاخىتىت
 بۇ دكەنم و بۇ من دكەنىت
 دەروجىران ب سەربادانقە دېھەر منرا دچن
 تەھەمييان ل گەنجاتىيا من دبارىين
 كۆ كەسەكى ھەلوھىشىايى و بىي زەقەرم
 خوديۇو بۇ كىقە بېھەرم

قافى سەرى من كادينا ھەپارانە و
تەف لقىنىن جەستەيى من ژ مىناكى ھەوارانە
ئەف جىهانا تىدا دەگەرم
جىهانە كا دى ياسەيرە و مشت وەغەرم
ئەز ب وەغەرقە بەرزەمە و كەس نزانىت
كا دى كەنگى ژى قەگەرم.

*

2. مۆمیا

ئەزى ب تنى ل بەر پەنچەرلى
 بىرەھى وەك مىرېزەر كان، چەرمى لەشى من دگەزىن
 بۆيەرین ناڭ سترانەكا جوان حاجۇى، من دگرىين
 ھندەك جاران... ب ماوەرکرنا جاددەيىن ۋالاقە دېم دەپ
 من بېيار بۇو، ب چ تەرزان نەھىيم دەرى
 لى دارىن قىت، ل سەر شوستەيان گازى من دەن
 ئەم ب ھەقىرا سوحبەتان دەكەين
 ھەقىرى يىن دۆمدىرىز و وەغەران دەكەين
 بەر ب جوانى و خۆشى يىن بەرى
 بايەك دەھىت و لەشكەرلى من پاشگەز دېيت
 ئەزى يارىوڭ دەستى بايدا بۇويىمە مۆمیا
 د ھەمبىيزا دايىكەكىدا بۇومە بەلگ و چ نەما بۇو
 ب ئاگرى تانكان بۇهرم
 دەستى بايى من ژ ئاسمانى شۇر دبوو خوار
 ئەزى مومىا و بۇويىمە بەلگ، ب پرچا دايىكە كا بېرۋە
 زقۇاندەمە تىنیياتىيا ل بەر پەنچەرلى و ھىشتا دار يى
 گازى من دەن!...

*

3. پىيغەمبەر

ھە كو لال بۇويم.. دايىكا من دگۆت: يى چاقين بۇوي
 بايى من دگۆت: ئە و يى ژ رېكى دەركەفتى و
 ژ مزگەفتى، يى دووركەفتى
 رېبەردى خواندنگەھە دگۆت:
 ئەف خويىندكارە يى زىرەك بۇ
 لى مخابن، يى خەرفتى
 عەدلا يا ھەقسوويا مە دگۆت: بەختى و يىھ
 كو ژ نشكافە دەنگ ژى كەفتى
 ئۇو مەلائى رەندهكا مە...
 پشتا خوه دا وان دوو باليفكىن ل پشت پشتى و
 ب كوبارى دگۆت: ئەجنهيان يى هنگاافتى
 رساس ئىنان، ل سەر سەرى من دشىلان
 شفک ئىنان، مەلائى لەشى من دا بەر و
 شوينيرينىن كۈور لى ھىلان
 ھەر جوامىرى ئايەتهك مابىتە ل بىرى
 ب منقە دخواند و ھەناسە يا بىهنا سىرى
 ب دىئمى منقە سەركەفتى
 لى كەسەكى هزر نە كەر كو ئەز يى بۇويىمە پىيغەمبەر
 ژبۇ خەلاسا ئەقى دنيا يا پەككەفتى!...

*

4. كفن

بەرى ھەيامە كا نەگەلە ك دوور
 مالا مە هات خەملاندىن و
 خۇشىي دادا بەر دەرگەھى ب عەتر و بخور
 رۆژا بۇونا بايى من بۇو!
 ھەمى ب رېز، چۈونە سەرى وى دۇر ب دۇر
 دايىكا من و ھەۋالىن وى
 خويشك و برا و ئە و بىزنا جىريانا مە
 ھەر ئىك ب خەلاتە ك پىچايىقە دەهاتنە ژۇور
 بشكۈرىنى، ژ دىمى وان بار نەدكىر و
 بارانا چەپلە و سەمايى، قەت ۋەندكىر
 تىنى ئەز يىن چاف مىشت ئەشك و ب خەمەك كۈور
 جەستەيەكى بىانى بۇوم
 دەمى من ژى خەلاتى خوه پىشىشىڭرى
 ب حەزەك زۆر، ئە و خەلاتە ژىكە كر و
 ل من دنېرى، ب كەرب و نفوور
 خەلاتى من ...
 پارچە پەرۋىيە ك نفسيي رەنگ سېي بۇو!...

*

5. موبتهلا

براينى من، ب دووسى سالان، ز زىتى من مەزنترە
دوھى سېپىدى.. دەستى من گرت و ئەز برمە سىنەمايى
دا ب زانىبۇون، ژ من داقوقىت خەم و خەياللىن دنيايدى
ھەكى فلمى دەست پىنكىرى
قەھرەمانى خىرى لادەك ژىھاتى بولۇ
ھەمى خەتابار گىتن و زىندانكىرن
ئىك تى نەبىت، كۆ بەختى تم روى دادايى
ھەمى خەلکى ئەۋى گۈندى خەتابار لى بۇويە كويخا
خۇد دەمبىزىا ژىنن رويسدا حسار دابۇو
دا دوور بن ژ جەور و بەلايى..
پاشى نزا چەوا چىبۇو، خەتابارى- ئەۋى تازە بۇويە كويخا
قەھرەمانى خىرى گرت و ل بەر چاھىن خەلکى قەت قەت كرا!
تەماشەقانان ب فيتك، كەھەرا و گلۇپ ھەلبۇون
براينى من، ئەۋى ھندەك ژ من مەزنتر
دەستى وى دناف دەستى مندا
دبۇو كەلاپچە و ئەز دېرمە بەر سەرايى
خەلکى ب قۆسک و بەردەقانيا رادھىلە من
دا سافى كەن موبتهلايى...!

*

6. كەونەكى دى

رۆزەكى ئەز ز مآل رەقىم و ب چولان كەفتىم
 پېتىگەھەكى ئەز ب گەھىنىقە بەستىم
 دۆل و نهال من بىرىن و ب سەر چىايى بلند كەفتىم
 هەتا گەھشىتمە كومتى ...
 ھەر مام و مام، ل ھىقيا دەنگى خودى مام
 شريقينا برويسىيەكى
 تەير و تەوال مت كرن و سينگى چىاي كره ئىتتىين
 ھەمى كەۋر ...
 وەكە سەرين ژېھەر شىرى حەججاجى دفرىن
 گۈزىل بۇونە د رووباريدا و سکر پەقىن
 ئاشى سينگى ئاخى دېرى و باى چۆك دانا
 خودى ب دلوقانى دگۆتى:
 نە سەحكە قى خەراباتا ل پشت تە قەومى!
 ئەو تكە كە من ل دفنا فېرۇھۇنى داي
 تو بىزاردە و كورى منى ...
 دى عەمرى تە هەندى عەمرى نۆحى لى كەم
 ئۇو دى تە بۇ كەونەكى دى و پەيامەكا دى فېيىكەم ...
 ھەكە خودى ب گۈزىنەقە، ژېھەر چاقىن من بەرزە بۇوى

باھەركى و ئەردەھىيا و چىا شەق بۇو
ئەز ل سېيھەرى ھەلاؤىستى ساخ و نەمر
د بن مندا ھەممۇو جىهان ببۇو ١٩٥٥م
ب تىن ئەز و خودى ما ببۇين
مە بەحسى كەونەكى دى دىك...!

*

7. پلانەكا رەقىنى

ھەر ژ وى دەملى قىتى سەرئىشى
 كويىنى خوه ل قافى من قەدای... زويىكا دنقم!
 دا يې دوور بىم، ژ وان كەسىن ل دويىف من دگەرن
 ئەز يې دېيىم چەند كەسەكىن ل بەر پەنجەرى د ۋەنۈساندى
 تەھ نىيۇننۇن ۋەمراندى دېنە رەم و د سىنگى مندا چىغانلى!

نېچىرەكانەك.. ب ناقى نېچىرا سەرئىشى
 ھەر بويىسى ل بەر من قەددەت
 باپى من يې بەرتىلەكىرى كو دەرگەھى من بۇ ۋەكەت
 ئەز دزانم، گەر سەرئىشا سەرى من چۈو
 ئەز ژى دى ب قافىقە كەقىم
 پلانەكا رەقىنى من يَا نەخشاندى

بىيى كەسەكىن پىيەھەساندى بەرەف ئەمەرىكا بىرەقىم
 لى عەوانىن فېنگەھى ھەر دەم ھشىيار و وريانە
 باوهەنەكەم كو بەھىلەن ب سەركەقىم
 لەوما ھەر دەم دگەل سەرئىشا خوه د رەقىم و
 زويىكا دنقم..!

*

8. ئە و نە ئە زم

خەمى .. كويى خوه دانا ھەستا من
 بىدەنگىي .. كراسەك سېي كرە بەر من
 ليلاق ژ مژيانلىكىن من شۇر بۇون و
 ھەمى پىنگاڭ پىشۇپاشن ل سەر تەقنى
 ل دۆر خوه زقىرىمە خەيالى و خەونرۇڭان ..
 بەخچە يىن دوور دىكىنە ھەۋانى وەغەرى
 ھزرە كى ئەز دەگەھاندىمە رووپىي سەتىرا و
 ھزرە كا دى، خەونا من ددا دەقى كىرا
 لەشى من يىن ل قورنەتەكى بۇويە قورمك
 ئەزا من يا د نەھالىيدا دەكتە قىرى
 ئەز ئەزە كى بەرزەبۇويى د تۈپە كا راوهستايادا
 ھەپقا من يا بىرىندارە ل ناڭ نەينان
 ئەۋى كچكا جىرانا مە ...
 داخوازكىرمە ئاھەنگا رۆزى بۇونا خوه
 لى تەف دارىن دەمندا ھەشكبۇويى،
 ھازۇتمە سەر رووبارى
 من دىئمەكى وەستىيايى دناف ئاقىدا دىت
 لى نە ئەز بۇوم!

سالان كورىشىك ل دۆر چاقىن وي چاند بۇون
 گۇرىيى لېقىن وي قىماند بۇون ...
 ئەو نە ئەز بۇوم!
 شەرەقان ژ پىشت گرى ھاتن،
 رەقانىمە د شىكه قىقە ... تارى تارى
 صەيدە كى زىرەقان لى بۇو
 سى چەرخن وي چ نەخوارى و
 خىالىئن خوه ل سەر حەفكا من كرنە پارى!
 ئەز رەقىم و ژ خەونا خوه ھاتم دەرى
 كەفتىم سەر رىيکا موغىبەرى
 ھەمبىز كرم كىلىيە كا باران لى بارى
 دەنگى بابى من ژ بىنى بىرە كى دهات ..
 ما من نە گۆت ب شەقى خوه ل چ ئاقان نەدەھى
 ئەجنه دى تە ھنگىقەن!
 ب پىخواسى نامىن ئاخى بۇ باى نەبەى
 ملىا كەت دى تە بشىقەن!
 پىينجۈكانى ب پەلان نەكەى
 تىرىئىن ئاگرى دى، دەمارىن چەرمى تەلىيەن!
 ئەو نە ئەزم، ب خودى ب خودى، ئەو نە ئەزم
 كەسەك دىيە دەمندا شىن بۇوى و گازى دەكت
 دېيىشىتە خەلکى كو ئەزم...!

*

٩. رزگاركەر

دلى من رۆزه ل بەر ئاقابۇونى
 دەستى من رەزه كى بى پەرجانە
 درېز دبىتە دانگا مەزى
 هەلامەتىن د رىيا تەدا نۇو چىكلاندى
 ب قەگەرەكى هەلۇوهشىان و بۇونە رەزى
 چاچى من ... سترانە كا هيئى ساۋايە
 ل جىزقانا خەمىن كوركبووپى نەدىرەيە
 باگەرەكى ژ برسا لىغىر
 ل دۆرا چاندن ژان و پەزى
 تەف كەفالىن ب ژوورا تەفە هەلاۋىستى
 ل من دنیپۇن و قىرا ل من دەدەن
 ل منى حەيران بۇونە تازى
 تاژىيان ئەز ب چەپ و راستاندا برم
 كول دادگەھى ناھى تە ل ناڭ نافان بىبىنە
 لى ب مرنى ..
 جانى دادا سەر شعرەكى، خۆش و هەزى!
 ئەف شۇرا ل دەف من ئايەت و
 دناڭ بەخچەيى تەدا قېجەت

من ب دیوارى كەعيقە يا هەلاويستى
كۆ شاعر كت كت و جووت جووت
بىن و بۇ خوه بىكەنه ژى!
ھەمى سەردىم ب دەھەنمەنانقە دەيىسىن
باي ئىشان ژى وەراندىن و جەرىشان پى ئافراندىن
ھەكوبارانى تەپكىرى، كەفت بەر زانى و
رزگاركەرهك نوو ژى ۋەزى!...
*

ئەزىز

[1]

ئەز و ھىقى

ژ دىير زەمان ...
من كچكە كا جوان و سپەھى عەجباند بۇو
ناقى وى كچكى ھىقى بۇو
قى كچكا هە ... دەستىن من ژ بىزاريى ۋە كرن
ھەستىن من يىن كەل ژ جاددى ۋەشار كرن و
ل سەر سككەيى تېيىنە كى كولاجىرن
پرچا پەيچىن من شە دىرن و ب نەرمى نازدار دىرن
ئەو كچكا ناقى وى ھىقى - ھىقيبا من بۇو
خەونە كا ھەلاويسىتى و گىرۇكريا شەقا من بۇو
من سترانىن شقان پەرور بۇ دنىيىسىن
من كوللىكىن بوهارى بۇ دىكىنە تىتى و
ب ئەنيا ويقە شۇر دىرن
دەستمالىيەن وى، من ژ كەنیا رۆزى دېستن
ھە كو خوھ و خوناڭ ب ئەنيا منقە، پى ۋەدمالى
گورزىن وەستيانى دەمیزتن و خاپۇر دىرن .
ئەو كچكا ناقى وى ھىقى - ھىقيبا من بۇو
نېرگۈزە كا دېيم زەر د چاقاندا پالدى

سۆرگولە كا ژ ئەزەلدا ب پرچىقە مای
خويىنگەرم دىكەن ..

تەف جانىكىن من يىن وەستىيائى و ب رېقە مای
وى ب دەستىن خوه دەهونى، ھەر رىكە كا بىبا تەقىن
ئەز و ھىقى دوو عاشق بۇوين:
چاھىن حەسۋوودان بېھقىن!
دوو عاشقىن تا سەر ھەستى ھەردەم عاشق:
چاھىن حەسۋوودان بېھقىن!
تەف بۇيەرىن فى ژيانا ب مەقە نۇوسىيائى ..

مینا شريتا فلمەكى، من د چاھىن وىدا ددىتن:
زۇقانىن دوور و رېڭەھىن چاھەرېكىرى
دەريا يىن كۈور و پەرافىن دوورپىچكىرى
من تىرا ددىت بازىيەكى ل كومتى چىاي
ل ھەنداف رووبارى قەدەرئى،
ب خەونىن مە يىن كەسکە دفرىت
توخىبىن گەھينا پاشكەفتىكىيا مە دېرىت.

لى رۆزەكى، ئەلندەكى گەھاندىن ئىك
من ب ھەمى خەز و عەشقە، خوه تىۋەر كر
وھ كۈ شەيدا يەكى دحالچۇوی، ژ خەرىبىنى
خوه ب سىنگىقە موقەيەتكەر
ھەتاڭو ئەز د باوهشا وىدا بۇھىزىم
ئىدى نەما يَا گۈنگ بىت؛ بىزىم نەزىم!

ل ھشىاربۇونى، من وھەست كر شوين لەقەكى،
 خەريتەكا ل سەر حەفكا من نەخشاندى و
 ھەكۈ من ل دېمى مەيزاندى،
 سحربەندەك كىلبە قىچ و پىرەزىن بۇو
 نە ئەو كچا د خەونا مندا خن و كن بۇو
 لى شىزىن بۇو...
 دلى من يېي مەندەھۆش و سەتماندى!
 نەشىت وى ژ ناق رەھىن خوه بکىشىتە دەرى و
 ئەقىنیيا وى بەهازۇتە سەر موغبەرى
 نە ئەو دەم و تەمەن مايە كو ئىكاكى دى،
 بۇ خوه بکەتە نىشاندەر و رۇناھىيا رى
 لەوما زقىرىم ئەۋى خەونا دەورى بەرى
 ھەكۈ من ئەو كچك دىتى و لى عاشق بۇويم
 يا ژ منقە.. ئەقە ئەزم ژنۇي يېي بۇويم
 ئەو كچكَا ناقى وى ھىقى - ھىقىيا منه
 خەونە كا ھەلاوىستى و گىرۇڭرىپا شەقە منه
 ئەو دەرد و دەرمانى منه ...

***

[2]

ئەز و جە

من عەشقا خوه كرە ددەستى قەدەرىدا و
ل جەھەكى هىز نەبۈۋى گوند ھاتە چاندىن
كانيكەكى .. بىياقى دىتنا من دزى و
ھەمى شعرىن من ژ گوندان ۋەرەقاندىن
پەيىش پەيىش زېرىنەقە د مندا و بۇونە رىتك
ئەو رىتكە، ب ستويىنى كانييىقە بۇ ھەۋسار
ئەو ھەۋساري پەيغان ئەز بوم.

ئەزى ھەۋسار بەرەف جەھانقە تەنگەزار
مامە ل هيقيا موعجىزەكى ...

كۆ من ل جەھى عەشقا من لى، بکەتە دار
جە ب گىان و ژيانىن، ل بەنداد جانگى ب ژقانى
ل بەر باي، پلىپەتكانى ب ھەستان دەكەن و
د لەبى دەمیدا ئىخسىرن.

گورزىن رۆزى .. لەشى دەمى پەر راڭ دەكەن
مینا كوتىن تۆمك ل بەر، ھەر دەم ترسىيابى و ب گومانى
ئەز ب كانيكەقە بەند و ژ جەھى عەشقا خوه خەرىبىم
جە ژى وەكۆ مە مرۇقان حەز ژ خوه دەكەن و

ناخوازن كو بىن گوھەرتن!

ل بەر ئاوازىن تەنبۈرە كا يارسانىييان، ھاوېش دىن و

ل سەر پىزىنا سمىن ھەسپان ھشىار دىن.

وەك ھەر جاندارى مشت زىيان، دىرسن و ژ توپان درەقىن

ل شەھيانان خوه كار دكەن و ل رۆزىن بەھىي،

ب دىمى عەردىقە تەقىن

لى ئەو جەھى من عەشقا خوه رادەستكىرى، دكە گرى

چ جە نەبۇون رەشمەلا خوه لى دادەت و

دەگەل خەونەكى گوھەنيلىي بکەت

جە ب چولان كەفت ...

عەشقا من يا پىقە نەپەن، ل چ ئاقاران نەبۇو ئىتتۈين

ب كوريا دەميقە ئەقنانە، يا بەنجىركى

پىشىنى يا ژقانەكى ب قەدەرىقە دبىتە با و

د چاۋىن جەھيدا دنهىيت.

ئىشەف ھەيىف دى سىتاتقىن خوه ھەلمىزىت و

دى جانەكى ژبۇ تېھەركى ۋە كۈزۈت!

يارا من يا بى جە و مال، د پاخلا مندا ۋەشاركىرى

ب پەھەكى .. ژ سىنگى من دەركەفت و فەرى

من نافى وى ل دەف چ كەسان نەئينا بۇو

لى ناثى وى "بىشكۈرۈن" بۇو ...

ل سەر لىقىن ژنىن كاملان كەوچەرین بۇو

ھەر ژنەكا دېھر خەيالا من را بۆرى بىشكۈرۈن بۇو.

ھەكى رووبارى بىرەھى دادعوبىران و توخيپ دېرىن
ھەكى تىرۇزكىن ھەتاۋى ...
زېھر پىتكىن خوينا ل سەر بەفرى دەنلىرىن
عەشقا من يال چ ئاقلاران نەبۈمى ئىتۈين
ب عەشوايى، زەقى يىئىن گەنمى زەر دەدەرىن
خەربىبىيەكى بىزىن پىنگاڭايى گەرتىن و
قەگەراندە ئەھى جەھى من عەشقا خوھ رادەستكىرى
خەمەقىن بۇو...!

جە ژى وەكى مە مەرۆڤان حەز ژ خوھ دەكەن و
ناخوازن كۆبىن گوھەرتى!
ل بەر ئاوازىن تەنبۈرەكا يارسانىييان، ھاوىش دېن و
ل سەر پىشىنا سەمىن ھەسپان ھشىيار دېن.

***

[3]

ئەز و دەم

ھە کو ئەز چاقھەرى .. دەم ھىدىيە
ھىدى ھىدى، وە کو پىاسا كىسەلەى
ھە کو دىرسىم .. دەم يى بلهزە
خىرا خىرا، وە کو بەرقا برويسىي
بىاف نىنە جاردى بمىنەمە ل ھىقىي
ھە کو دئىشىم .. دەم درىزە
درىزە درىزە، وە کو رووبارى خەباتى و
دېرۇڭا عەردى و مەۋەقان ...
ھە کو ئاھەنگى دگىرم .. دەم يى كورتە
كورت كورت، وە کو بەندكى دەھوينى و
ئاپۇرىن مشتى ئەقىنى .

ئەز دى ھىدى ھىدى ب سەرىپۈرىن خوھدا چم و
دانىم بەرىك وە ک دندكىن شەى
دى مەوالا خوه يا درىز ب داوى ئىنم
داکو نالىن بىزار نەبن ژ ئاوازا نەى
قى تەمەنلى بلهز دېرىت
دى ب بىرەھىيا خۆشىيە كىفە گرېدەم و
راوهستىنەم ل ويستگەھا صەى !

پەلاتىنكىن ژى كورت ل بەر رۇناھىيى
دگۇتنە من .. تو يى زىدەھى
پشتى ل دەريايى سوار بۇوى و
گۈزىرەتىن دوور تە دىتىن ..
ئەقا مايى، دى چ لى كە؟

ما ژيانى چ دايە من .. ژبلى ئەقى دەمىن ۋالا
ما ۋىلانى چ دايە من ..
ژبلى ويستگەھىن خەرىبىيى و گەۋىزىنا ل نىش ماتالا
ئەقى دەمىن ب منقە بۇوى بار و
وهكۆ توتۇ يَا نىچىرۇقانى ھەر سىيار
ل دىداران جەمبازىيا دكەت
ل وەغەران شەمبۇزىيا دكەت
ل پەرسىگەھى ژى ساكنە، وەكۆ نۇونا داوىيىا پەيقى و
متايى ل كۈگا يَا سالا
من دكار كر كۆ دەمىن دەستەسەر بکەم
لى ھەفالا ھەمى كەتىن من روېكىرنە
سەر سفرەكتى و پەنا بىرنه بەر گۆپالا
گۆپال .. دلەقنى بىيانىنە
چ ھەستىن كەل ب دەمىن ۋالاقە نىنە
دەمىن ژى سۆز دگەل من نىنە و ب دەمېقە بۇومە كالا!

***

[4]

ئەز و خەون

خەونەكى پاوانكىرم و خەونەكا دى
 ئەز ژ رېقەچوونا ل سەر پەلان كرم
 هەكى د قازانا خەوناندا كەلاندىم و قەۋزارتىم
 من خوه دىت يى بۈويىمە كرم،
 كرمى ئاخەك رىساندى
 جۆپكان ژ باخچەي رەقاندى و
 ب مەركا رەزقانى چغاندى
 سالىن ھشك و بى بارانىي،
 قەيدكى ئەنەنەن من چرمىساند
 دىمەن يى حولى حولى، كره لات لات،
 پىرىلى چاند..

بايەك چرىبى، ھەمى خەون ل بن پەرى خوه نخافتىن و
 سەربۇرا كەل، ب خەتىين رووپىي منقە تەزاند
 ئەزى وەستىيابى و تەنگەزار
 ل سىرىييانى، مامە ل بەندى رېيا چوارى
 پىيرەمەرى دەستى خوه يى وەك سەبەتكى،
 ل پشتا من دا و كۆمەك مشكان

ژ گەورى يا من قەپەشىن، ب وارا وھر بۇون
 وھ كۈ ستراھەك لۇرىكەن، خويينا من ل بەر پىا رېزيا
 مشكان بەندكى خەونى قەتاند
 ئەزەك بى خەون، دى چەوا رووکەم وەغەران؟
 خەونەك پرت پرت، دى چەوا قىيدەت كەسەران؟
 پەيقيىن من بۇونە دىكىل و ژ ئەزمانى من غەيىدىن
 دەستىئىن من مانە ب خەونىقە ئەو خەونا ئەز پاوانكىرىم-
 ل ھنداقى من، بۆمەكى دخواند
 كالى سىرپىيانى رەك و رەك، د من دفوڭىرى و
 رەفتارىن من ب دلى نەبۇون
 ئەو رەفتارىن بىنگەھەين بۆ ھەموو ۋىباز و مەسەبان
 د ھەقسىزبىيا چاھىن وەستايىدا نەبۇون
 ئەقجا ھۆسا ب خەونۆكىيەتىم نىاسىن!...

خەونەكى پاوانكىرم و خەونەكا دى
 ئەز ژ رېقەچوونا ل سەر پەلان كرم
 ھەكۈ د قازانا خەوناندا كەلاندىم و ۋەۋەزارتىم
 من خوه دىت يى بۇويىمە كرم
 كرمەكى خەونۆكىيەتىم دېلىنىت و راڭە دكەت
 ب خەونەكى دېيت و ب ئىكىنچى ۋەدېزىت و ب ئىكى دى،
 ب دېمىيە يېقىقە دېڭىت!

***

[5]

ئەز و ئەز

دلى من .. پەلاتىنلەك دوورە ژ ئاگرى، قەمرى چرايى
 ژبۇھەمبىزىا گەرم دگرى، دەردۇرە كا دوورپىچكىرى،
 ل من خورى و ناھى من يى ژ ناسناما من قەكىرى.
 ئەزەك بىناف و نەمرى ژ ئەزى فرى،
 ما دى ب ج روى بەرسقا عەشقى دەم و عەشق ..
 زەقىيەك مشتانەكىرى ل سەرەتى گرى!

ھەستا من .. قازى قولنگە، بىدەلنگە ل ئاسمانى بەردپىايى
 بۈوە دنگە، شەبەنگە مالا گەھىنى و قەبارەيى وى ب
 سەنگە. ما دى ب ج روى بەر ب ئۆردىيى سەركەفتىقە
 ھېيم و سترانا بىرىيى بىيم .. دىيم ھەممەرنگە و شەنگە
 رووبارى هيچىي. ھەر سۆزە كا د توپرىكىدا مائى، بەنگە
 ب مژانكا رۆزىقە و ل سەر پەرى گولى ھەنگە!

چاھى من .. تىرە تىرە كا ئيرانييە ل سىنگى دەمدم چەقىيە،
 فەرييە ژ كڭانى دەمى و دگەل باھۆزى نىستىيە، قەبييە
 ژ ئەنیا ستىرەكى و ل ئاھەنگا ژدایكبوونا گىايى كەسک

تۇوتىيە، خويىرييە ل بەر دەرى مەزن سەمايى دەكت،
سەمايى كا دوجان ب شادى و شىلائى.. سىتىيە!

دەستى من.. نافورەيە و ژ ئاقى تۆرەيە، ئاقى ناقى من دەدەتە
بای و كۆلەيە ل بەر شاخى گاي. سىدۇرى نە ل هيقىيا
مەيە! دەرگەھى خوه قفلدا و پەنجەر كا وى مشت پەردىيە.
تەرمى ئەنكىيدۇى ل پشتا من، بېھن كەفتى و تەيران ل سەر
كەلەخى وي نۆبەيە، دەريايە كا ل پىشىا منه و دەريا ستارەيە!

پىنگاكا من.. رىكە كا ب چەپ و چوبىرە، دوويرە چىايى مەرەمى و
ئەو كوتىر كا من هنارتىيە ھشكاتىيە وىرە، زوبىرە پىنلا ل پىلى
سيار، پاپورە كا پلاستىكى دىن خەمانقە كەسىرە و بى تەكبيرە،
خەتىرە هزرا رىزگەھى و دناف دەستىن بۆسايدۇن دا دېيت
نەدىرە. من نەدقىيا د باوهشا گۆرە كىدا بىم ئىخسىرە و ئەف
پىكۈلە سترانە كا ئەزەلىيَا كەقىن و پىرە!

ديتنا من.. عەقەرە كى سىپىي بى بارانە، زەمانە كو ئەو بەخچەيى
من تو لى دىتى لەيلانە، گومانە عەشق ل سەردەمى بى
عەشقىي ل بازارانە.. ما گونەها من چ بۇو كو من حەز
ژ تە كرى و ئەقىينا تە ب لەشى منقە لەرزوتانە! بى دېيىن
ئىشەك گارانە ئەقىنى.. سترىيە كى بىشىن رىكانە!

نزا بۆچى ھەكۆ تو د خەيالا مندا دنهىيىيى...
 ژ دىتىنا خوه ددەگرم و ل كۈگاينى وەكۆ ماتايەكى سىتۆك دەھەگرم
 ئەز و ئەز ب ھەقرا بۇوين، دەمى ب دىتىنا منقە فېرىن
 بەرەف فەزايىك دوور فېرىن..
 دا گولەكى ژ باغى ئىرەمى قەكەم و ب پرچا تەقە كەم
 يان دا تۆلە خوه ژ خوه قەكەم!
 كۆ رۆزەكى من وە دانايى دى خوه ژ عەشقا تە قەدزم
 داكو داخىنلى داخىايى بىن نۆزكەم و ئەق عەمرى مائى
 ژ هەر غاردانى قەرمىي پە تىرۆز كەم..
 ھەمى ئەوئىن بەرى من چووين ئوتونوبىشتم زقۇاندىن
 ئەز و ئەز ژى ب ھەقرا بۇوين، پىكىقە زقۇان!...

***

خوركومانى يىن پەنابەرەكە نە ل سەر چ توخييان

بېرىيْ قىركە سترانا
دا تەنا كن ئىش و ڙانا
ئەم ڏ برسى قەت ناھرين
ئەم ڏ ترسى قايىھترين^{**}..

ئەز ب تنى ... چوو بۈومە كانيكا قىرى و
پاشى ب تنى زقىريمەقە كچەك بىرى
ب تەنا خوه، من گۆما ئاڭى شلقاند و
من لەشكەرئ بەرھەقبوویى رۆزى ئاراند
عەشق ب دەستىن منھە خەنا و
سيامەندى ل هيقيا من دكەتە قىرى
بۇھارى دادا بەتەنا و
صۆلىن سەربازان گىايى تەر پەرچقاند
ئۇو من رەسمى خوه يى دئاقيىدا عەجباند!

---

* ڙ سترانەكَا (تەحسىن تەھا) ئەتىيە وەرگرتىن.

كائىنە كا ب تىنىمە و سەميانى من ..

چوار ديوار و شەقستانە

كۆمە كا مۇمكىن حەلىايى و تەقنىپير كەك،

تەقنا خوه ب بەر سەپىتكانقە هەلا ويستى

نە خەونەك د چانتكا متدايە و

نە سۆزە كا ئەلندى ب چاقىن منقە يە

ئە و بەخچە يى ..

شتلەن گولان من بۇ ئىناسين، گۆرسستانە!

دەكتىنەدا، ژىيى من يى ژناف تبلىيەن من ۋەرسەتى

دەنگەك ھەر تم دەننەقىن مندا دنالىت

وھ ھزر دەكم مەرۋەتكە كە يى ھاوار دەكتە:

من نەقىيتىن پەنابەر بىم؛

ل بەر ئاسۇيىتن لىنانگەھى و دەرازىنگى

من نەقىيتىن يا دووكەر بىم؛

ل ناۋەرا قەشارگەھى و دلىنیيا دەزبلىنكى

مدارەمە و باجا خوه دەدم ۋى دەنلەيى

ھەپارە مە و ھەست دەكم يَا ل بەر فەنایى

زىيان خوينا من دەمىزىت و خوه ب ئەنەنە منقە ھشكە

نەدويرىيام.. دەست بکەم جەستى سەمايى و

رې بدهەمە جىرانى مە كو روويى من ماجى بکەت

يان تبلىيەن خوه داھىلىيته ناڭ پاخلا من،

زېھر پەقىنا ھنارۆكە و لەرزوتايى.

نەدويرىيام ..

سەحکەم بىشكفتنا گولان، يان ژى باخىقىم خەتايى !
 نەكۆ كاروان ب سەتمىت و نەگەھىت رىزگەھ و چىنگى .
 هەر سەربۇرا ل بىرا من مای، يا كەفتى بەر باگەرەكى و
 پىنگاڭا من ملکەچكىيىا رەقىنىيە و سەفەرەكى
 لەشى من يىن ل بەندا كەنپىدا پەنچەرى ،
 كو روھنەكت قورنەتا من - ئەو قورنەتا هيپۈوپە من .
 هەستىن من يىن زئبەقى پەرتوبەلاقن، خرقە دىن و
 دكەقىنە سەر هەردۇو جەمسەرىن حۇپەپىنلىكى
 هەكۆ هەست ل لايىن بلند، ئىزراييل دەھىتە سلاقى
 لى دەمى ل سەر جەمسەرى كند ..
 خوھ ۋەدىشىرىت ئەو ئىزراييلى چرا قى ..!
 هەر وەغەرا من بۇ ئاسمانى شىن كرى
 پىكۈلە كا فەرىنى بۇو، ساكار و پىنەگەھشتى
 بزاھە كا بېھۆدە بۇو ژبۇ گوھارتانا سەقاى
 ئۇو ئەو خەونا ...
 وەك قەرىزى ب پانكا دەستى منقە مای
 من دانا بۇو بەر سىبەرا قەگەرەكى
 قەگەر .. ل سەر پىشتا سىيمەرخەكى
 خەونىن مورفيۆسى، دېتە ناڭ مىرگە كا كەسكىن
 كو تارتان تىدا سەرمىرە و جوانى پىقە ئىخسىرە و
 پەھلەوانەك لاستىكى ل ھنداق پىسمىرە ..!

د خەونىدا.. ئەز ھەسپەك بۇوم نەزىنكرى
 ترارەك بۇوم يى قاڭلا و سەرنشىفکرى
 دەنگەكى خۆش و زەللىبۇوم، قەلەھەشكان يى متىكىرى
 ھەكى من رەۋ جىرباندى و
 دكار دىكىر كەز مۇنەك نەزەحمدەت بىت
 دەنگى من ژ گەورىيَا من كەفت و ئەزا بىدەنگ
 ژ چىايەكى گېلىل دبوومە د نەھالىدا
 گەردىلەيىن باي ب دويىف منقە بۇونە دەنگ
 ئۇو ب دەنگان دوورپىچكىرم
 دەنگن ..
 دەنگن ..
 دەنگ
 من گوھ لى دبوو، دەنگەكى مشت دلىنى دەگۈت:
 ئەقە چاقىن تە بۆچى ھۆ رۇندىكا دەكەن؟
 ئەقە چەوا لىقىن تە ھۆ ھشکبۈونە و ئىيدى نەما
 جەھى مرجىينا ماچان بن؟
 ئەزەكَا ترسىيايى ژ قەدەرى و ژ دەستكى زىپىنى خەنجەرى
 ما دى ج بىم؟!...
 ج دەربىرين ژ سەر ئەزمانى من يى فالنج، نەشيان بزىن
 ئەزەك دىم سار و مەندەھۆش
 ل ھەمبەرى زنارەكى داگرتى ژ ڙان و كەسەرى
 دى چ بىزىمە ئەقان دەنگىن كەفتىن سەر پى؟!...

دەنگن .. دەنگن .. دەنگ

وەك ئەلھۇيان دادوهشىينە جانى من و ب نىزىزەك خاف
 ژ ناخى من يى پرت پرت بۇويى دەردكەقنى
 ژ سەر لېقىن من باز دەدن و ب ھەستا منقە دېنە تەقنى
 مەنا من بەيداغى تەسلىمبۇونى و چ كفنين سېپى،
 ب قەدارا بەزنا من نەبۇون!
 دىوارىن وە دى ھەرفن، حەكىمىن وە دى ھەرفن..
 ئەو گىابىن وە ژ دارستانىن دوور ئىنای، ژبۇ نەمرىي!
 دى ھشك بىت و دى پى مرن
 ب تى ئەز- يَا سەميانى وى چوار دىوار و شەقىستان
 يَا مۇمكىن وى بلەز دەھلىيىن و تەقنىپىركى...
 دەردۇرا وى داگىركرى و بۇوي تەقنىستان
 دى دگەل خەمىن خوه مىنە ساخ و نامرم..
 ما كى ژ ھەوھ بەھىستىيە خەم د مريت؟!..

***

* مرهۇق*

ھەکو ھىقى ژ چىمەنا دلى بار دكەت،
زقانان دئىختە گومانى
ھەکو خەون كىفكويى دبىت،
بى رامانە شەھوەت و جانى بارانى
ھەکو جوانى ل بىرەھىيان خائىن دبىت
ستىرىھەك ژ بانى حەزى دكەقىت و دقەشىيەتى
نىڭ كولانى! ...

*

ئەز مرهۇقەك تشابەتم د ژۇورا خودۇقە
نە نامەيىن كەسى دخوينىم
نە نامەيىن گريمانكى،
زبۇ كەسىن ل پشت دەرىايى دەنیرم
ھەستىن من رىتكە كا مۇرىكەن بۇو
ھەر ژ وى رۆزا من خۆدىكا خوه شەكاندى
رسىتكا ھەستىن من ژى قەتىا و

---

* مرهۇق ژ مەرۇق و ھۇق ھاتىيە داراشتن كو جەت (مسخ) بىرىت.

ھەست كت كتە ب ژۇورى وەربۇون
 تەف پېتكۈلىن من يىن ۋەكىن پەنچەرى،
 دېنى زەقەر بۇون
 ئەو بىلەتلىن ل بەندا من ژى، فېن و چوون
 جىهاندا من يا بچويك دېيت
 ب تەن ئەز و خەم و رۆندك
 بىلەتلىن كەسک دىزىنин و دەھەرەپەن
 ئەوان ھەستىن بىرالله بۇوين، دئاخىقىن
 تەناھىيىا وان ھۇورھۇوركىن ...
 ژەزىن و سەربۇرى ۋەبۇوين، دى كەرەپەن
 وېنى من يى ب دیوارىقە
 ئاقىقانەك دىيم بەھتى و خەون ژى كەفتى
 قافكەك گولان من تىيوركى
 نامەيەكا چاقان تىپىن وى ۋەخوارى و
 ھەندى من يا ھەمبىزكى، يا پەرتى
 من دانا بن شەمالكەكا بۇ من دىگرىت
 ھەر سۇرافق و سېپىياقەكا ژ سالان ۋەماين
 ھەر بازن و گەرانەيىن د پاتان را مائىن
 من دىگەل گلىشى ھاقيتن ...
 ھەر ئەتكەن و بىنكراسكىن ژ خوينى زاين
 كرنە گولمچىك، ل بن دۆشەكا خوە ۋەشارتن
 ئەقان تىشتىن ئەز ژى تۆرە

سەردەمەكى ب دىتىنا منقە صۆپە بۇون
 ب خەوانانقە .. شرۇقە بۇون
 ئەز و ئەف كورسيكا قاڭلا، ژ ئەزەلدا ھەقالبەندىن
 ئەو دئاخفيت و ئەزا بىيەنگ
 ئەز دئاخشم و ئەوا بىيەنگ
 ب قان ھەستىن برىيندار و بىرالە بۇوين،
 بەستى و بەندىن
 ھەك سېيىدى،

پىرە دايىكا من دەرگەھى ب نىقى ۋەدكەت
 ل سەر مىزا من دەھىلىت،
 كىيکە كا گەرم و چىكلىتە كا ماكتىوش
 برىينە كا سارىيىز نەبۈوى ل ناڭ نزايانىن قاڭلا و بۆش
 ھەمى تشت ژ چاقان دبارن، ژىلى يىن خۆش
 ئوو زىربىنا گوھدرېزى ل پشت دەرگەھى
 سترانە كا نەستراندى ل سەر شاشەيان
 كەسەك نەويىرىت بىزتى شۇووووش!

***

خىقزانكا دېبىزىت چ نىنە!

ھەكى دەستى من يى لەرزوڭ تەسلىمبۇوپى و
كەفتىيە ناڭ ھەر دەھ تېلىئ خىقزانكا پىر
چاھىن من شكەستى ..

مەزى من سەوداسەر، مىشتى مەستى
پىنگاھىن من .. ب دەقى پىرىقە بەستى
كىرىپرا خوه د نەرمە گوشتى مندا چەقاند،
گەھاند ھەستى ... ئۇو گرنزىنە كا ژ قەستى
ب پەھكى .. ھەمى لەشى من قەرسى .

.....

ئەۋى خىقزانكا سحربەند، ب نەقل دگۆت:
پىكا تە ب سترىيان ھونىيە و
سەتىرا تە، رەزىايىھ يان دى رەزىيەت
بومەكى كال .. دادايىھ بەر پەنچەرا تە و
تو يى ل ھىقيا گوللەيەكى، د سىنگى ناچىت!
قەدەرە كو تو ل سەر تەختى خوه يى
قاۋكەك گولان ل بەر، بەھىي رەقاندىن
يان د خەونەك نەزەللەدا بەھىيە كوشتن!

قەدەرە كو سەرداڭەرىن تە مرى بن
خوھ ئەنیا تە قەگرىت و وەك ئاقە كا
ژ سەر تارىيدا چۈويي، بەھىيە پېشىن.

.....

شەق ب كراسى خوھ يى رەشقە دادبەزىت و
دى خوھ ھاقيت ھەمبىزى تە
ئەو مەقەسکا ژەنگى گرتى،
ب خوينا ھشك و رۇندكان،
دايىكا تە دى دانىتە سەر پېكىدا من و
ئەو رەبەنا پىر دى ب دلسۇزى گازىكەت:
ئەي خودايى عەرد و ئاسمانان ببىنە
دلهك عاشق ب عەرشى تەقە كەرهەنتىنە
خەلکى دەردۇر دېپىن يى دىنە
تو ب مەزنى و ھىزى خوھ كەي بقەزىنە و
تەنگىن وى بۇ من بشدىنە.

.....

هاهاهاهاهاها

خودئى ل بورجى خوھ يى دخەوھ و ھاي ژئى نىنە
ئەۋىز پېكى وى ب سترىيەن تىيەن يا ھونى
ستىيەن وى يا رەزىيە بىت ل سەر عەردى پنى پنى

بومەكى كال ل سەر بخوينيت بى كەنى
 ئوو گوللەيەك چرىك ۋى بىت ل بەرانبەرى بومى بەنى
 ئەو شايەستەي ژىنى نىنە و دى بۇ شەقى كەمە پىنە
 ھەمى دى بىزىن چ نىنە، چ نىنە كو دېيىن چ نىنە
 مەنە كەسەك مەرى و دامائى
 ل سەر تۆمارىن فەرمى يىن دادوبىدادى، گرنگ نىنە
 چۈنكۈ يى دېيىن چ نىنە، لەو چ نىنە...!

.....

ئوو ھەك خېقىزانكى خوه دناڭ گۆرەك قالادا قەشارتى!
 چۈچكىن سەرگەردا.. نەھيا بۇونە سەر چقىن داران
 ژبۇ گۆرپىن پېر و دېيىن دېسترىن.
 بازىرگانى قۆسکان تازە ژەن و ماچىنان زۇرى بۇو
 ھەمەو ئەوين ژگۆرپىن خوه ھاتىن دزىن و ل فەزاي
 بۇونىن چۈچك، ل ناف فەزاي غەوارە بۇون
 ئوو ئەق چىرۇكىن چ نىنە! دووبارە بۇون
 نى چ نىنە.. چۈنكۈ يى دېيىن چ نىنە!...

***

تۆپانى ب من دكەن.. زارۆك

من نەدقيا بچمه چ نىچىر و رەقان
 لى ئەز يى بوويمە نىچىرغان
 من حەز ژ تىكەھەلىيىا پەزى نەدكر
 دناقىبەرا شەف و رۆزىدا من خوه دىيت يى،
 ل بەر كەوالى و بوويمە شقان
 من و زەقىيا ل ھەف نەدكر
 ل ئىقلارىيا ھاقىنەكى، ل ناف رەزەكى ژ دايىبۈوم و
 ل بەر رەزى مەزن بۈوم و دگۇتنە من توپىي رەزان
 ھەكە من نەقىيائى زۆلمى بکەم
 يان دەستى خوه درېڭىھەمە مالى خەللىكى
 دگەل كۆمەكا رېگران بوومە نىزدەغان
 ھەر تىشىتەكى من نەقىيائى، من يى قىيائى
 ئۇو ھەر تىشىتى من قىيائى، كەفتەمە تىيدا ب نەقىيائى
 خۆ ل وى دەمى چۈويمە سەر كەفرى حساري و
 من قىيائى خوه تىيدا پاقىيم
 گىيائى نەرم ۋە گرتىم و لەمزىن دلى من تەمبۇرغان
 ئەقە پىينجى سالە ب منقە يا بۇوي بەلا ژيان
 پىينجى سالە ...

خەمەك ل سەر سىنگى من قەددەت، بۇويە خاقان
 خەمى خوه د دەردۇرى وەركەر
 وەك ئاگرى ب پويىشى را چۈسى، قەگرت جىهان
 دوھىبىا من خەمە
 ئەقىرىيە من خەمە
 ئايىندى من خەمە
 ئەز ب خەمى ھشىيار دېم و تىيىشتى دخۆم خەم
 ئەو نەفەللىن ب عەشوايى ل سەرين ېيکا دەرنىژن
 رەشپۇشىن و تىيىكدا بۇون خەم
 ئەز ب خەمى ژ دايىك دېم و
 ب خەمى گەشە دەكمە و
 هەر ب قى خەمى ژى دى مەرمە .
 هەكى من ل خوه مىيەز كرى، وەسا من ددىت
 كائنه كى راھەزۆكمە ل بەر ھورەبائى
 دەكتىيەدا، هەر دەم ئالۇز و ھەقدىزمە
 ب پلەكى دېمە ھەور و ب ئىيکا دى
 ژ ئەنیا ئاسمانى درېزمە .
 ب پەيچەكى دېمە تارى و ب ئىيکا دى دېمە فەرقەد
 د چىركەكىيدا دېمە ئاشتى و د ئىيکا دىيدا جەنگا بەد
 ب نقىيەكى دېمە عيسا و ب شەھىدە يەكى دېمە محمدەد
 ئەز ئەقى دەق ب كەن و ژىنۋە پېر فەن
 ئەقى ب روخسارىيە رەبەن

ئۇو ب رەفتارى، بکۈزەكى توند و نەپەن
ئەف ھەقدۈشىيا ...

ب منقە پىشى و ل بەر دەرى مالان كەركەدەن
چاھىن خەلکى ئەز خوارم و د ھنافىن واندا زەمەن
ئەف زەمەنلى مىشت ھەقدۈشى و ھەيقا عاشق دكەتە رەزى
زانىن بۇونا ژیوارىنە- ئەو ژیوارى ژ نىھارى بۇوى
تەف سلاڭىن ھىئا و ھەزى،
ل سەر لىقىن من دكەتە پەزى
من دەقىا من چ تشت نەفيت
من نەدقىا من تىشەك بقىت
وەلى قىيان و نەقىيانى ...
كەپەنەكى ھەقدۈشىي كرە بەر من
زارۇكاكا پى دىكەر توپانى، ل گۆرەپانى ..

***

ژن ھنگقىنە ب لىققىن منقە

ئەقە ژىيى من بۇون سىيە سال
 ھېش تېلىن من، نەكەفتىنە سەر نازكىيىا لەشى ژنى
 كرمەكى گۆتبۇو من:
 لەشى ژنى ئاخە دى دنافدا بەرزە بى!
 كىيۋەلەكى ل سەر فىيسبۇوكى خويما كر بۇو:
 لەشى ژنى ئاقە دى دنافدا خەندقى!
 كوتىرەكى دەگۈت: لەشى ژنى پەدانكە كا تۈزى بايە
 ئەگەر تبلا تە گەھشتى، دى هند بىنى ب تەقە پەقى!
 قەقنهسەكى ب بلندگۆيى، كولان ب كولان گازى دىرك:
 لەشى ژنى ئاگەكى ھەر دەم گەشە و تبلا دسوچىت!
 دەمى ژنان شىقات كرى، كوماھىن وان پېشىل دكەم و
 ھەستىن وان بى بىریندار دكەم
 دادوھەرى دەگۈت: لاۋى دەلال بۇ فيئر نابى؟!
 ژن ھنگقىنى زۆزانايە و ھندى بخۆى ژى تېر نابى!
 ئوو ھەكۆ ئەز بەربوويمە چۆل و ئاقاران
 ل شىمىزىرى مۇساى دەگەرام...!
 من د رى دا، كچۈلە كا بىست سالى دىت
 جوان جوان.. وەكۆ بىستان و چەروانا

شەھى شەھى .. سىلاڭ دخست ھەيەجانا
 نازك نازك .. نۇڭلا نەسيمى بەيانا
 گەرم گەرم .. مينا گورىكا قۇلكانا
 شرىن شرىن .. شبىتى هنگقىنى زۆزانا
 من ھورپىرى و
 تىلىئىن خوه توند دناف رەھناندا بىرە خوار
 كېلىپىن من ل سەر سىنگى سىكار
 من لەشى وي پەرت كەر و ب ھىواشى دخوار
 دەمى پۇلىسان خوين ب دەقى منقە دىتى!
 من گۆتى ئەق شىرەتە كا دادوھرىيە و
 ئەز گوھدارىيا دادوھرى دەكەم!...

.....

دادوھرى ئەز داھىلامە بىرە كا كۈور
 خەونا من ژ من راتەقاند و
 كرمە ئىخسىرى وەغەران - وەغەرین دوور
 ھەمى گولىن دەردۇرا من، چىرسىن و
 تارىيى دادا.. گەھىن من سىست بۇون قەرسىن
 ھەكوبىم بەر سىيدارى.. من دادوھرى دىت،
 ژن ژ ئەنیا وي، درەيانە سەر لىتىا هنگقىن
 هنگقىن بۇو هنگقىن .. هنگقىنى سۆر
 دەدەستىن ويدا رووبار و د خەونا مندا ھەلەمۆر!

.....

ھەكول بەھەشتى بۇويىمە مىر
 حۆرى و پەرى ل دۆرىن من نۇلا پەلاتىنكان دفرىن
 خەم د كاۋلائىدا مت و تەم ب ئاسمانىقە خەتىر
 خۆزبىا من .. دەگەلەلىشكا من را ما بۇو
 وەكۈ دەنگى دەھۆلى دویر
 سىتىر كت كتە ل پانكا دەستى من ئىورىن
 كريارىن من نە ب دلى ئاهۆرای بۇون و
 ھەس提ئىن من ... بۇ سەردەمەك بۇرى دەرىن
 ئەز نە هوى بۇويىمە ب دزىقە تېلىن نەرم
 ب پشتا مندا بەينە خوار، ئەو پشتا خوار
 خەربىيەكە كەل و دژوار قەگەراندەم وى نەحالا
 مشتى ئىتوين، كۈزەكى تىدا بکەم ژىن.

***

ھېشتا تو يال سەر سەھەرىنى

وى دگۇت: ئەز و خامە و كاغەزە كا روندكا سىمتى
ل شەقە كا نەحەجەملى ماینە ل ھىقىيا دىدارا تە
كۈچەرم كەت، ئەقى جانى نىف قەرمىتى

وى دگۇت: درازا دنابىھرا چاقاندا رەھەندە
ئاپورە كا تە يابلەز.. ب بەزنا منقە كەبەندە
كانيكىين خويىنى ژى دزىن و
ھەر سۆزە كا بکەنە بەر قى دلى پىر
ب بەندەمانىيىقە نۆزە و ل حزوورا تە ھەقەندە

وى دگۇت: كولبى دادا ئاقابۇنى و ھاتن نەھات
ئەز ب ھاتنىقە پشىكم.. ل سباتى!
پەنجىن من داخا دىدارا و پەيچىن من جانى ھەدارا
ھەلامەتە پىزىنا تە دناف شعرا مندا، دېيىتە قەلات
فرەك تىنى ژ مەيا خەربىيى بەسە
كۈھەست و ھۆشا من بېت و بکەتە زولمات

وى دگۇت: ھەكى من تو ئاشۇپكىرى روپىت و چىلاق
 ژيان ژ سىنگى تە قەدپەشى و
 ھىقىيەكەسک، ب گېنىشقا تەۋە لىلاق
 تو قەدگەرى پەراسوويا من يَا چەپى و
 چىرۇكَا من ب دويىف دىيدارا تەۋە بۇراق!

روونشتىمە ل كافىيەكالى بەر سىلاڭى
 بەلگ كەت و جووت يىن خوه داردەستى باى دكەن
 بىرەھى يىن گىايى بەھى ب رووپى ئاخىقە داخەكە و
 د چاقىن مندا بۇويە چەپەر
 ئەو دىيدارا مە ژ دەمەن فالا گرتى و پى بۇويم گرتى
 ب شعرە كا منقە فەنه
 ھەكى تارىيە دادايە سەر وان دارىن روپى
 وەكۈ هاتن.. ب سىنگى خەيالىقە قىتبوبۇ
 بشكۈرپەنەك ژ سىتاقىن ھەيقى ۋەبۈرى
 د قەھوا مندا قەند و شەكەر
 من پەيوەندى ب قۆچانى كە:
 گۇت ژانىن شعرەك ھەممەجى
 خەۋى ژ چاقىن قەلمى خورت، قەدرەقىنىت
 من گۇتنى عەشقەك ھەممەجى
 حەزا سالىن مايى ژ سەربۇرى دئارىنىت!

ئەم ماينە ل ھىقىيا قەدەرى
کو بارانەك تۆزا وەرزىن نەھاتنى
ژ روويى ژفانى قەكەت و گەھىنەكى
د جى ھەقبىنا ئەقىنېيىدا بقەزىنېت.

كەقىن كەقىن، ھەكۆ ھىشتا پەل دچىسى
چانتى تە مشتى نەستەلە و پەيىف دەھەمىرى
خەونەكى ئەم ئىخستىنە ھەبەجانى و لاقۋەبەكى
ھەستىن كوركبوو خازاندە نىڭ شەھىيانى ...
عەقراڭ بىدەنگى متكر و ژى بارى خوين
گولىن ژقانان چرمىسىن و بۇونە خوين
كراسىن سۆر، تەۋھەرمىن و بۇونە خوين
خۆ سۆرالى ژى، ل سەرلىقان قەرسى خوين
خوين ژ دەھەمنا دەممى ئافز گورگور رەزىا و
ژبەرچوو ئەقىن! ...

من دگۆتە تە: ل بەر سەرمایى قەرمىم
تە دگۆتە من: پەلىن دلى من مشەختن
من دگۆت: ھورەبا يى ب رېقەبە
تە دگۆت: سەفەر!
من دگۆت: ھەلھەلۇكى دگەل خوھ ببە
تە دگۆت: قەدەر!

پىلىئىن دەرىيائى ب نەرمى ستران دگۇتن
بايەكى سار، تىلىئىن گەرمىن سازى ددۇتن
قى وەغەرى ..

هاتن سۆتن و ب نەھاتنىقە كرمە جۆبرك
من چاڭ كر بۇ ڪانىكەكى
كەپرا خوه لى بىزىن و بارى خوه ب رەخقە دانىم
ستىريئىن غوربەتى رۇناھى ژ چاقيئىن من دزى و
ڦاقانەكى نەھاتنى، ب رىكا منقە رزى
بشكۈرىنى دىدارىن كەسك.. ب بشكۈرىنى فرۇتن.

روونشتىمە ل كاھىيە كا ل بەر سىلاقى و
ھېز قەھوا من سار نەبوو يە
گەلى مارەك نىستىيە و ئەز ل ھەنداشى بەتهنى،
نافتهنگا من ب كىراتە كىقە بەستىيە
دار بى رويس دىن، رەنگى تە پىقە هيقىيە و
ھىشتا تو يال سەرفەرى!

***

دلى من مشتى پرسىيارە، لى ترکىيە نزانىيتن..!

من كەوالىن خوه بەرداňە سەر چەروانى و
چەروانە يا ژبۇ دىوانى، رەھىينە و مشتانە كرى
من تۇقى خوه ل زەقىيە كا كىللاي رەشاند
ئاخا شىللاي ب روڭدakan، ئەفۇریزىمە و
ل بەندەران مەگرتىيە، ب خەربىيە تىككەللىكى
ب كاغەزىن تاپۇكلىرى يان ب سۆزىن شانە كرى
سەمتا من دا بەر بەتنى و مالا دلى من شەوتاند
ئەز ئەزەكم ئادوويان ھوركىيە گافا و
پرسىياران دادايە چاقا..

ژ دىتنەكى بەرهەف ئىكا دى دېچم و ل من هندا بۇون
ئەو نەخشەيىن د خەونىدا پىنه كرى
ئەوى شەرقلان .. ب تەھنگا خوه يا چۈرىك
ل پىستى من، باراندىن خورپىان و خورپىك
چاھى چەپى ل من نقانىد و ب تبلا شەھدى ئامازە كر
كول گۇرستانا شەھيدان ھەۋ بىيىن
نە دا (فاتحى) ل سەر جانىن وان بخويىن

يان نىرگزان ل بەر كىلىي يىن وان بچىنин
لى داكو بира وان بىنин
كۆمە رىباز بەرنەدایه و سوبە دووسېبە
دئ ل ديوانا وان روينىن ...

....

ھەفالا من .. تازە ژ سالۇنى زۇرى بۇو
نېنۈكىن خوه درىز كربۇون
ئالله كىن وى دىگروقۇر بۇون
پرچا وى يَا سىينەماىي، ئاڭر بەردا بۇو كۆتانى
لېشىنىن من دسوھرىنىت و نيازىن من دئارىنىت
ل پشت چاقىن من دېنىت و پلانا من ...
ج ژ پلانا من نزايت.
رەوشى من و ھەفالا من نه نۇرمال بۇو
يا مەذدار و مشت پرسىيار و گوماندار بۇو
من وھ هەست كر
ج ژ پلانا من نەدزانى كۆ دى چمە گۇرستانى
گوھىن وى ب هەناسا منقە، د مىتكىرى بۇون
كۆ ئىسکەكى يان كوخكەكى ژى فەگرىت و
ستەنبولى، داچرىيىتە دورىيىانى!
ھەر ج گولا ل ناڭ باخچەيى من بشكىتى
ھەر ج ھەستا ...

من ژيۇ عەشقە ك ئەفسانە يى پاشكەفتىكى
 ل بەر پى يىن وى كرنە مەحفيز و ژ دل دانى
 لى ھەفلاً من ژ نفշى ئەجنايە
 جارنا بايە، يان ب ئەنپىا منقە تايە
 جار ژى سىمەرخ و ھومايە...
 تەلارەك دېت مينا تەلارىن سولتانى
 دلى من پى بکەتە ماھىن،
 بکەتە بۇراقى وەغەرىن ئەرخەوانى
 بۇون و نەبۇونا من تىر بىت ل بەر كقانى!
 ل سەر بىدەرى، ئەزمان شرین وەرەقە بىم
 ل شەرگەھى، دناف تبلاندا وەرەقە بىم
 د عەشقا ويىدا بسۆزم و ھەر يى ساخ بىم
 ل بەندا وى بىھۆزم و مشتى داخ بىم.
 ....

ھەفلاً من .. پەرييەكە خودى ژ ئاسمانان ئىنائى خوار
 دورىيەكە، ب رىكاكە منقە بۈويە ۋيان
 ژقانەكە، كىتكا مىرا ياب زنجира، ھەرۇ بەرددەتە ژيانى
 گومانەكە، ژى دزىت گومان!
 وەك سىبەرلى دگەل من رادبىت و دروينتە خوار
 نزا گوئىيە يان ھنگقىنە!.. ب دەستىن منقە ھشىكبوسى
 ھەر تىتەكى من ئەقاندى و وى حەزكى

من گۈركىنە گۈرەپانى، ژېلى گەردىلىنىن پلانى
 ئەو پلانا كۆ دى چىمە دىلاتى ل ناڭ گۈرسىتەنە!
 شەھىد يى گازى من دكەن
 ھەفلاً من گازى من دكەت
 گەر جارەكى من خورت و چاۋىل بىبىنەت
 دى وان بىرىن تاتۆكىرى كەتە كەن
 ل ھنداقى ئاۋىن پىن مەستبۇوى زەمان
 ئوو بشكۈرپىنا وان لىقىن قورمۇزى يېن فىلەر كرى
 ژبۇ كاروانى تەنگەزار و نەماي ھەفران، كەتە خاقان.

....

ھەكۆ ئەز ژ دلمرازى، دەھىم ديدارى
 ھورەبا دى منى عاشق د ھەمبىزى وىدا چىنەت
 دى رمەكى ل پشتا پىي من چىكلىنىت
 ھەمى ئۆلدار و صۇفى يېن تەرىقەتى
 ۋالاً دىن ژ بەرەكەتى و دىنە ئالىكا فرقەتى
 تەۋ سوختەيىن دېستانى ..
 ژ گولستانى دوهىيىن و دىنە مىرچاكىن كىيانى!
 ھەر كىلەكا ب كىلى بکەۋىت، ئەو كىل دېيتە كىل و بىل!
 قەدەمىن چەكدارا شكەستن
 كەوالىن من بى ھەقىز و سەربەردايى ل دارستانى
 ل بەر بلوورا ھەفلاً من مەخەل بۇون و

ژ كىنى يان ژ ئەقىنى، بىستانىن كەسك دچەرىنىتىن
كولىلىكىن سۇر دكۈزرىنىت و پشتا حەزى دگەمەرىنىتىن
ئەقىنى يان كەربوکىنى، د چاھىن مندا ۋەدەزىنىتىن
وهسا دىارە ياسەختە يە ..

ئەف ويىسىكىيا پەيىش ل بەر وى سەمايى دكەن
شۇرا من ب بەزنا دۆزىقە جىلختە يە
ئايىردىيىن ۋەگەر سېپى، ل سەر سىقاندەمى دخزىنىتىن
ھەمى كوتىركىن ئاشتىنى دفرپىنىتىن
ئۇو پلانا شەھىد بۇونى، د ناخى مندا دئارىنىتىن
و راستى دېت، دلى من مشتى پرسىيارە
لى ترکىي نزانىتىن ..!

....

ھەفلاً من ..

ئەوا من ل ئاق سەرای نىاسى و ل تەرابۇزۇنى ماچكىرى
ئەوا ھەمى حەز و پاللۇھر ب دىيمى وېقە كۈلاجكىرى
ئەوا ئەز و ئەو ب تىنى ژ رېيىشتى ئادەمە ماین
دگەل چۈوچكەن، ھەرۇ ئەم دچىنە سەيرانى
دەريا ببۇ مىرگە كا شىن
مە چوارگاڭانى ل سەر دكىر و ھەمبىيغانى
پشتى پىستى من روپىتكىرى و ئەز مایمە روپىس
قەگەرامە قەرىن كەقىن

من بىرييما خەونەكى كى، ل چىايى گارەى دىغاي چوو بۇو
 بەلگەكى من ل نسىبىنى، ل پىلىتىن باى سوار ببۇو
 ئۇو دناف ئاوازىن بىزقەكا (بنخەتى)دا سەوداسەر بۇو
 بىرىنەكى من ياخىدەي ل ئامەدى، مايە و كويىخايدە
 سترانەك ل قەندىلى و خەمەك ل دانگا حەمرىنى
 بىرەھىيەك ل مەھابادى و زەيتۈونەك ل عەفرىنە
 هنارەك ل ھەلەپچە و گولىيەكى گەنمى دوبانى
 ئەقىنېيەكى گەرم ل كەركۈكى و
 تفەنگەكال بەر بارانى ژەنگى بۇوى
 شۇرەكى عەشقىرىتى ل سليمانىي و
 قىيىشىيەكال كەلا ھەولىرى دوو تا بۇوى
 ئۇو چەند بىرىنەن دى يېن ھىشتىا نەددەر بۇوى
 د پاخلا مندا د متبوون و خەوخاندى
 ب خەونەكى ژ دووبارەبۇونى قماندى
 لاقە دىكىن كو نەئىخەمە بەر بازارى و سەرابانى
 نەكەمە تىز، ل ناڭ ھەقىرى كىيا تىزانى!
 لى ئەزى رويس ل بەر مىزا قومارخانى
 دلى من مشتى پرسىيارە و قەت ترکىي نزانىتن!..
 ....

من كەوالىن خوه بەردانە سەر چەروانى و
 چەروانە يا ژبۇ دىوانى، رەھىينە و مشتانەكىرى

من پلانا خوه ل جۆخىنان بەربا كر و
 ئەز دى مىنمه ل هيقىيا خەربەندى زەھمانى
 دويكىيلا قىيىەتلىك بەنگا قاچاغ، پشىن من يىين داگىيركرين
 ھزرىن من يىين بۇ سەيرانما بەفرى برىن
 ئەز نزانىم كا دى ژبۇ چى و كى شەھيد بىم
 ژبۇ هيقى يىين ھەلاويسىتى ب ئاسمانىيەت
 يان ژبۇ قرۇمىن قىيق و سىس دكۆتانىيەت؟
 ئەز نزانىم كا دى ب دىدارا كى شاد بىم
 زەبانى يىين جەھنەمى يان دەستى خودى يى دلۋەغان؟
 ئاخخخخ... ئەگەر من ترکى زانىبا!

***

بەرپرسى من!

ئىچارىيەكى ...

ئەز ژى وەكۆ ھەمەو خەلکى ۋى رۆزگارى
بۈومە حزبى!

قەلويىنەكا تۈوتۈن ھشك ل سەرلىقىن من و
ھە فالجىمكى دەستى تىزى
مە شعريىن ئەيۇناوى بۇ قىتىنامى دگۈتن و
زېۋ ئاھەنگا ڇايدىكبوونا (مادۇنا) بى، بخور دسۇتن
ئەم ل چىا و مە سەيرانىن خوه دىرنە پۆلىشىا
مە ڇانەك ل دىرسىمى دادنا و سەربۇرە كا مەھابادى
سترانان دگەل ئالا يەكى رەنگىن دېيت
ماشۇتان بەلگ كەلۈتن و پارزىنكى پەيقىن مەستەرە
ب پشتا من مشۇتن
ھىقى يىن ھىز د جەلالدا، ب جنابەت بۈون
ھەنگەكى .. ب پشتا چاقى من قەدا و
ئىشانى ئەز دامە بەر حنگىن تەيرۇكى و
تەيرىن كەلەخان دۆتىم
وەكۆ داربىھۆكە كا ل بەر باى فرۇتم و
سەنگەر ب پى يىن منقە بزۇتن

کى دى کاروانى ھاڙوتۇن؟!
 بهرپرسى من، دەستىن خوه دانان سەر مىزى و
 پى يىن خوه ل عەردى توندكىن
 بىرەھى يىن خوه ب سەرددەمەك ژىبىرىقىه بەندكىن
 چەند ددانىن زەرىن دويكىلىي نماندىن
 د شىكەفتا دەۋىقىه دتە يىسىن
 تىن و گەنجاتى د چاۋاندا دېرسقىن، ھەكۆ دەگۇتى؛
 ل سەرددەمەكى، ئەز ژى وەكۆ تە شاعر بۇوم.
 بهرپرسى من!

ھەكۆ كەسکەسۈرى خوه ب ئاسمانى سامال قەنائى
 وى دارقانى كەرخى خوه دەڤ و دەڤ ب عەردى داداي
 گول و گىيا ب تەراتىيا ئاخى سەرخوش بۇون
 شازىدە بوھارىن كچكەكى تا فرۇش بۇون
 ل تىيى چىياتى، خەون ددانە باي
 ئەو خوينا ژ دەھەمنى بەربۇوى
 بهرەزەنگىن لەزەته كا دىتنى بۇون، ژ شەرمە ژەرچۈسى
 نىيەنە كا ئىنتبااعى كرە بەر خىچكىن بىكاسۇ
 قومەك ل جىڭارا خوه دا و گۆت؛
 ئەز ژى وەك وى شىيەكەر بۇوم.
 بهرپرسى من!

نيقهنىقا بەقان دىயوار كونكۈن كرن
 باي ھەناسىئىن كۈور و نەرم دەگەل خوه بىن
 پەيىسکە كا دارەك ژى كىيم...
 ئەو باگوردانى ل سەر بانى، ھىلا ب تىنى و
 ئىيدى نەما، ئەقىندار ستىران بخوين
 بايەكى باكۆرى بەلگ، ژ دارپەتھقالان ۋەدكىن
 دندكىن ئاخى ژ سەر سىنگى عەردى رادكىن
 سىرى .. ئاقا قەگرتى ب سىقاندانقە كر لويلاق
 ئەزى چېلاق، دى چەوا گەھمە عەفرىنى و
 نىزدەقان دەريكا مندا نۆبا دەگرن.
 سوارىن مەيدانى بەخرىن
 ھەر ئىك ب خەونا خوهقە كەفت
 ئۇو خوه دىخەملاند، ھەيغا ل پشت عەورىن تارى
 شەرقانەكى دۆن كىشوتى، خەون كت كت خەرقەدكىن
 دا رىستكەكى ژى چىكەت و بىكەتە بەر حەفكا ئاقارى
 خويىنى بەرسىك رېساندىن
 كىنى بەرتەك حەلاندىن و ئەزى بى چەك
 د شەمەتە يى قەرقەشىدا ببۇمە ئاوازە كا تەك
 بەپرسى من كف كرە ناف دەستمالى و گۆت؛
 ئەز ژى وەك وان شانۇقان ببۇم.
 بەرپرسى من!

پشتى كوتىرك ژ قەفەسکىن زېرىن فرېين
 ئەوي پىشىمەرگە خەريتە كرە لات لات
 ژ زەقى يىن گەنمى شىن بۇون برىن
 دەستەك خودى.. ل ھنداقى پەرسگەھى سىلارە بۇو
 ب دەستى دى نەفەل دېرىن
 كۆمەك كا كچكىن دەشت نشىن
 ل سەر دەپى وى شانۋيا بەرپىسى من ل سەر ئەكتەر
 ژىو دىنیابى دلهيزيزىن .

ئەمىن پىشىك، بىرى ل قولاجان دچەورىن
 دەنگى مەزىقى بىھۆددە، ل بەر گوھىن مە خەتمى و
 خدرى زىندى، پى سەتمى!
 ما دا چ بىت، ئەگەر مە ژى لمچە كا گۆشتى خەزالى
 پاشكەفت كر با و ل ۋى هەرايى لف كر با؟!
 رەھەندا كەسک، دوورىيەك بى دوماھىيە
 چاقىن مە پىقە شل بۇون و قەترە ناكەن
 ئەمەرگىنن سەردەمىن دىرىن دى مرن
 بەرپىسى من، سەرى خوه ب نىنۇكىن تىز دخوراند و
 ھىدى دگۇتى؛ ئەز ژى وەك و سەماقان بۇوم.
 بەرپىسى من!

ھەكۈز و ھەقالى خوه، تىكىدا وەستىيان و قەرمىن
 ژ كاروانى رۆزى ۋەبىن

برويسييەكى ل تەحتەكى دا و زىك قەرەقىن
 كەفنينه دناش پىلىئن ھارىن رووباريدا
 ئەو رووبارى نەگەھىتە سەر ج دەريا
 تەنگەزار ب رىزگەھىقە و ل پشت مە چيا
 رۆز ھاتن و چوون...
 پىل پىر بۇون و كەفز ژبه رچوون
 ل سەر مىزە كا قۇمارخانى، تىك تىقلين
 ھەمى پەيپىن مە ب بەتەنېقە تەركىرىن
 ژ چاقان دبارىن، كارتىن سەر مىزى تەركىرن
 بەرپرسى من، دەستىن خوه دانان سەر مىزى و
 پى يىن خوه ل عەردى توندكىرن
 دگۈت ئەز ژى وەك قى خەلكى قۇمارچى بۇوم.
 بەرپرسى من!

ھەستا من يا فيريايى ب ئويشىيەك ترىيغە
 دويكىلە كا سېپىيە و ئەداث ب بىرىنلىن كۆمكىرىقە
 مۇلەدە و ھىشتا ھەستا من، دگەل ناقان نبەلەدە
 ئەز دى شعرەكى خوينم، پەيىف كەفر
 ھەۋىكىن وى بىر
 ميناکىن وى مار و ئەژدەر
 ب خوين و خوهى...
 نېيسىايى و ھەمى عەمرى خوه داناي سەر

ئەز حەز ژ شعرى دكەم و شعر گومبەدە
بەرھەقىوونا بەرپرسى من، ل ۋى ئاھەنگى
بۇ من ھاندان و سەنەدە

لى تەف شعرىن ۋى دنیايى، وي يىن رستىن
ستوينىن بلند، ل بەر دەنگى وي يىن شكەستىن
ھەكۆ پەيىش ژ سەر لېقىن وي دكەقىن
ھەمى شاعر ل بەر پىنگاڭاپىن وي دبن تەقىن
ئەو زانايە، يىن دانايە، ب حىيەرە
ل شەرگەھى مىرە و ل ناف دارستانى شىرە
قەھرەمانى خى بىاقا و ھەمى گاپا
ل داندۇلى سوپىتكى سلاقا

مهوكىنى ۋى رۆزە پىرە و دناف زىلاقىدا زىرە
دستارەكى داكاک ھىرە و خىروپىرە .. بەرپرسى من!
وەلى دەمى داددەتە سەر ھنافان برس
ئەو ل كۈگايانى بەلهچە كە و ربىتە يە
يىن ژ جقىنكا مە زىيەدە يە!

يان ژى ھەكول بەخچەيان دخورپىتن ترس
ئەو مشكەكى بەعجىي ژ تەلھى بۆرپىيە و
ھەمى دەما، ل دەھۆلە جەنگى ھىز زوپىيە
ئەو دزانىت كانى ھەوا ل كىقە دنثىت
كا چەند تەھىن ژ دندىكە كونجىي دكەقىت
كا ئىزرايل -ھەكۇ جانى ئىكى دكىشىت- كىقە درەقىت

چاقىين دۆستان، پىش دىمنان، دخوينيتن
ھەممو پىشىبىنى يىن (دامؤس)اي دزانىيتن
تەق بۆيەرىن قى دنialiما پان و بەرين
ئىكىو ئىكىو دېنىيت و شلۇقە دكەت
ب مژىلانكىن مە يىن دەق بەشقە دكەتە پرس
كورت و كرمانج:
بەرپرسى من ھەمى تشتە، بەس نەبەرپرس.
بەرپرسى من!

***

ئەگەر تو دى ھەر من كۈزى!

ئەگەر تو دى ھەر من كۈزى .. من ب ژەھەردانى نەكۈزە
وەك دويپىشكىن ھەوا دئىنېت و ھەوا دېبەت، ب منقە نەدە
چ خەنچەرىن ژ ترسىنۇككىيا روو ب رووبۇونى
ژ پىشقە ل من نەدە
ب كارھېيان ب ئاگرەك ژ نشڭەھەلبۇو، من نەسۋەزە
ئەگەر تو دى ھەر من كۈزى .. من ب مىرانى بکۈزە
چاھىن خوه بىخە سەر چاھىن من و ب دەنگەك بلند
من ب ناھى من گازىكە و پاشى سەرى من پلىت كە
ژبۇ ھېبەتا تە پىترە .. قوربان!

*

ئەز بەلگەكم ل بەر ھورەباي
خوه ب چقەك دارىقە گرتى
زېبەر لەقىن ماشۇتان بى سوى ھورۇزمى
چرىسىكە كە ژ جانى چراي
دوورى يَا تارىي دېرىت و بلند دېرىت
كەسکەسۇر من ناخېرىنىت!
چىكىن بارانى ب نەرمى، پەردا پەنچەركى دەرىنىت
ئۇو لەشكەرەك ھەستىن فيرھاى، كەفتە بەر باي

ل بەر لىقىن گومە كا مەند دىبىنە بەق و دەنگى بەقان،
 سەمفونىيىبا جەرگى شەقى دخەو خىنيت
 شەلەزانە .. دىم و رەنگى تەناھىيى
 من وەقىيە كا تۈوتىن و شووشە كا مەيى
 كىرنە دپارزىنلىكى شەقىيدا و پى جو حىنیم
 بەلكو ھەيقەك ژ سىنگى ئەقىندا ران بېقىت
 ب قەپەشىن ژ تىكىن لەشى، هەندەك گەردىن سىناھىيى
 ئەقىندا ران داردەستن، نە بىنەستن
 كو ب كوشتنى بگەھنە خانا دوماھىيى
 دزانىم دى ھەر من كۈزى! ...
 لى ج گورزىن گران د خەودا، ل من نەدە
 مىستا خوه ب مچاندى ل سەر ئەنیا من بىشدىنە
 بلا كەربا تە بىبىنەم و خويىنى ژ چاۋىنەن من بىرچىنە
 ژبۇ ھەيپەتا تە پىترە .. قوربان!

*

دەگەل بانگى يى ژايىكبۈويم و داپىركا من،
 ئەلنەدە كا گەش ل بەر بايى سخارى
 ب تىشكىن رۆزى زاكىرم و پىچۈلکا من،
 قەتەك ژ كراسى بوھارى
 ھەيقەك ل ئەنیا من مەلصى و لاندكا من،
 زەندۇرە كا ب دەستى ئاخى كۆللىيى و
 شووشتى ب خۇناف و خويىسارى

گەشە ستىرىن ب دارگوھىشىكىيە دچىرسىن
 ببۇون پەيىف و مىينا وەحىيى
 ژ ئاسمانىن بلند بلند، دكەفتەن خوارى
 ئەگەر تو دى هەر من كۈزى! ..
 ھەوجه ناكەت ھەمى گەنمى زەقىيا بسۋىزى
 يان خوه ل بەر كۆلکى مريشكان بېھنۇوسىنى
 د چ تويركاندا ۋەشار نابىت، دەنگى بلندى كبارى.
 بلا... تەق نىشانىن تە ب تەقە بن
 وەرورە تە، دېر شويتكا تەرا بكەنيت
 ئۇول مەيدانى، بچىلىنە پېپكىن قنارى
 چاقىن خوه بىخە سەر چاقىن من و بکە لەززەت
 رۇندكىن شىنى و نىهارى ...
 ژبۇ ھەيەتا تە پىرە.. قوربان!

***

گورزی کووره

[ئەم دفیربووين رۆندکین کەل ژبۇ عەزىزىن ل بەر سىنگى دەباھيەن دبوونە ستوبىن، ژ چاھىن ھەل بېرىشىن. لى ئايىرسەكى نىش گياندار خوه دناف جەستەيىن مەدا ب گيان دئىخىت و كاروانى يىن رېكا درېش.. ب ئېك بەزنى دئىخىت. ترسەكى خوه د هيقىي پېچا، ئىلى نەما بىرسقىت هەييەتا كۆكى و راپېچا... ۲۰۲۱]

برويسييەكى لەرك ئينا لهشى عەردى و
مېرىزەرکىن ل سەر ئاخى، ب دويىف تەيىسىنىيەقەرەمین
بايەكى رەش ھېپش كرە وان تىروڭىن وە كو ستوبىن
ل سەر تبلىيەن من چكلاندى و ب خوينا مۆمکان
ل سەر پىستى من وەرمىن ...
چ شوينپىنگاڭ نەما بۇون كوشەف كويىن خوه لى دادەت و
ئاهورامەن، وان سترانىن نەگۆتى يىن ستيران بېرىشىت
دەنگوباسىن سەقاى ھېشتا نەخويما بۇون
من ل سەر خوه ...
قەھوھىيەكا دى تىكىر دا ژ قەيدىن ۋالىيۇمى بقەرەسىيەم
يان ژ خەونىن شقىدى مە ب شىقى خوارىن بقەرەشىيەم.

نە دەنگى تۈپان دهات و
 نە بودىگاردىن بەر دەرگەھى من د ھشىyar بۇون
 بايەكى كانۇونى ئەنیا من گەزت و ئىكى دى يى بىبابنى
 خوناڭ ل روومەتى من درەشاند
 ھېشتا فرا دوماهىي ژ قەھوا من مائى، گورزەك كۈورە
 پىشتا من يا كېل چەماند و ھەمى خەون ..
 دگەللالىشكى من يا ھشىبۇويدا ھشىكىرن
 لەشكەرى من، خۇھ ب شەرمىنى ۋەكىشا و
 ئەز ب تىنى ھىلام ل قادى
 من وھەستكىر كو ھېقىيەك ژ من كىمە
 ھەيقى كراسەك سۆر كرى و دادا سەر رۇوويي نىرگەزان
 ئەو نىرگەزىن ژقاندار و ب شەوق ل بەندادىدارى
 ما بى ھېقى دى چەوا كەقەمە نىف شەرى و
 رېكا دىدارى مشت ھەرى!
 ئەز نەكەسەك ژقانھېيلم
 كو وان پەيقىن تەبگرتى يىن ل بەر زانى
 ب تىنى بەھېيلم ..!

***

چەند من دقىا،
ئەڭچارە ژى، دىگەل تە بەھىم

[پىيغۇتنەك بۇ: عبدالستار كورىمەبى]

كەقىرىن زناران رەشپۇشىن

پىيغۇتنان ژىپۇ روبارى ژىنلى دېيىشنى

كەوبىن روپاد مەندەھۆشىن

د مەوكىتى چوونا تەدا رۆندىكا درېيىشنى

كەڤى يېن بەفرى ب گەرمە خەمان بۇونە لەھى

چ نىرگۈزان، ل سەر زۇوركىن گىيا زەربۇسى

سەمايا شىنىيى نەكىر و بەھى ... بەھى

خەونىن ب رەنگى ئاقى ئاقىز بۇوين

خۇو ژ رىيکا تە قەدەر نەكىر

لى ل شەقىن شەقىنى تىم بى قەرېيىشنى.

تىرۇزكىن رۆزى ل سەر ئاخى كەلەقىيىشنى

ئەو ستىرىن دناف مەشكىدا مائىن،

پېرىشنى و خېقراڭكىن پىير ...

چ ب نيقشكى گۇتنىن بۇرى ناپىئىن
 هەر بىريقانما چاھەرى، ل سەر كانيى
 جەركىن وان مشتى زەراندە و ب قېرىزىن
 ھەمى ژېھر تەيە .. ئاغايىچىت و چەپەران
 كو ئىرۇ تە .. بى خاتىخواستن بار كر و
 ھىلام ب تىنى ل بەر ھورەبائى
 چەند من دەپيا، ئەفجارە ژى، دەگەل تە بەھىم
 وەلى ئەممە،
 بى سەقەت و گرىدىايمە ب دەھەمنا رووبارىشە
 كارقەدان و لەقىنەن من ژۇ ياد و ديدارا تە
 تىنى درۆزە و نېقىشىن!
 ما من چەند تىر د تویركى تىراندا ماینە!
 كو دەستەكى خودايى بىت،
 ژ شەممەتە يال سەر توخيىيىي فاقىريت و
 تىرھافىزىن ل تە عاشق ب چەپ و راستان پاقيشىن؟
 كەنيا تە دېيردەنكەمندا شەكتەكە و بى دېين دى نېشىن
 ما كەزىكور نەماینە ل ۋى ئەنلىكىن دەن
 كو ب سىنگى خوه دادەن يان تىلىلى يېن ھاتنى ۋەدەن
 دا زركىتكىن دلى من بشىن وەغەرېن ژېيركىنى بکەن
 ئەز ئەزەكى بى رې و نىشان مایمە ب تىنى
 بىرىنەن من، ب چۈونا تە، ھەوددەنەقە و بى سارىشىن.

***

سەها ئاڭرى ل سەر خوبىتى

[1]

ئەگەر ل بەھەشتى خوين نەبىت

من بەرملا خوه رائىخستە سەر حەلانەك بەر بىركە كا كەقزىگىرتى .. رەنگى مزگەفتەكى و هندەك گولىئىن سۆر د پەنجەركىيدا شۇربۇويى، د چاقىن نىش زىلدا مىرىتىي و ژ ترسادا خوھىيگىرتى.

سەرئى من كەفته سەر گولان، تەزى تەزى، وەك شىرىئى حەججاجى تەزى .. قىزكىن خوينى ژ بىرىنەكى نۇو دبارىن، گەرم گەرم، وەكۆ سۆتتا دىنگى پەزى، بىهنا شەوبۇويى خەممەكىن من بەستن و ھەمىمى ھزرا من ل خوينى بۇو ...

ئەگەر ل بەھەشتى خوين نەبىت، پا دى چەوا سترانىئىن سەركەفتىنى چىرىن؟ پا دى چەوا حۇرىياب ب جانى كرىن؟ فتوحات دى چىغانۇكىن نىاندنا زارۇكان بن. ئەو ئالايىن ناسنافىن (غازى!) بۇ دىرن، دى بەرمايىكىن ھاقيتى يىن پەرۇكان بن. ئەگەر ل بەھەشتى خوين نەبىت. ئەف ھەمىمى كوشتنە ژبۇ چىيە؟

ئاڭا تەھارەتى، نۆلا چىرۇكىن ئولفەتى سىنگى سەربۇرى دېرىت و ئاخى راددەت سەر بەرمايىكىن ھەلاكەتى. ئالايىن من ل سەر گويفكان منارەنە

و تەق سلۇغانىن ژېرخەو دلۋارىنم، دووبارەنە. ئەگەر خوين ب لىقىن
يارىقە نەتەيىسىت، ھەمى داستانىن ئەقىنىيە ھەپارەنە!...
چپكەك خوينى ب رووی شىرىقە نىشانە، ئەو شىرى ژ مىھان دۆتى يان
ئەو شىرى ب غەزايىقە سۆتى. سوختەيىن حوجرەيان رووخوش ب تاما
خوينى، گەرم و سەرخوش.. ل بەر سەمايى، پەيقىن گۇتى دباراندنه سەر
گۆرەپانىن فرۇتى. رەنگى خوينى ب دەھەمنا كەنیزەكىن ھىز كچىنە
خەنپۇرۇڭ كا بەنگىيە داداي دىتنى.. چىرۇكە كا كەقن و پۇوتى، متايە ژبۇ
بەيىستنى.

سۆلتانى دگۆت: ئەگەر تو چوار سەران بېرى، دى ل ھەمبەرى چوار
كىناران، مينا پىنگەكى نىزى، دى ل ئاسمانى بەھەشتى وەكو ئەلھۆيەكى
فرېرى، خوارنا تە دى گوشتى رانى غولمانان بىت، ۋەخوارنا تە خوبنا گەرم.
ئەگەر ل بەھەشتى خوين نەبىت، پا دى چەوا خوينى دناف شىريدا شىلەم؟
دى ب چ گى يول، سىنگى حەفتى حۆرىييان كىلىم؟!...

***

[2]

بالکونا من!

ل بالکونا خوه حهییری، ستیر درژیین و هیف دکمه کوریا ههیقني، ستیران راددهت. هزرا خهربیی دکم و خهربی، ههستین گهرم ل با ددهت. ئاخ ل بهندا بارانييه و باران.. تم و تم يا نفسييه، يان لههبيه، ل كنهند و كوورين لهشى قهدهت.

ئهز ل بالکونا خوه قهمرى، خهم دېژيین و گوههداريا سترانه کا شىخوى دکم، ئهري ب ئەقينىي شەرى بکەم يان ب شەرى ئەقينىي بکەم؟ مامە ل هيقيا برويسىيا و راز و جەمبازى يىين پەيىقى!... پەيغان، گرېل كرمە دنهالىدا و سەوداسەر بوم دناف مزىدا. هەر مام و مام، ل بهندا تە مام! لى دەخسى بوم ب وان سۆزىن باى برين و جارجار ل هنداش من دفرىن. بالکونا من، كوركە كە من ژ سەرمایى دپارىزىت. من گۇته ھەسپىن سولتانى، چما ب چاقىن من درانى؟ گوت خهربى دەردە كە ژ دەردىن زەمانى، تو زى دزانى!... ئهز و ھەسپ بۈونە ھەڭكۈيف، ھەسپى رېكىن دوور دېرىن و زارۆكىن من، ژبۇ لبه کا نانى دگرىن. ل سەر تو خىبى و ل ۋى ھەرا يايىش دەبەنگ، شەھىنەكى د تەيىساندن دەنگ. حەزىن من رېقىنگىن مشەختىي و د رووبي عەردىدا بۇونە زەنگ. چوون بېيارە كا

قەدەرىيە و ھاتن خەلاتن. ئەز ب چۈونى شەلەزانم، ب ھاتنى ژى پې زانم. سىتىرەكى گۇتكە من؛ تو بۇچى ھۇ يى مەغۇورى؟ من گۇتكى تم ژە جبۇرى... ھەكول بن صەمىن ھەسپان دېمە ھەۋىر، نەرم و كەسىر، ئۇو كەسەكى خەونا من يى كەسک نە ل بىر، نەچارم بىكمە قىرەقىر. گولىن گەش ل بالكۆنا خۇ دېينىم و ب سەردا دەھىت شەقەكە رەش. بالكۆنا من روانگەيە، ژىيەتى ب دېمىن رۆزىقە دۆبەيە، سوار كەت و جووت دەھىن تەوافى و دەميرابىدا نۆبەيە... خەونا من يى كەسک ب ھەمېقە، دېلى شعرىدا سىتىرەيە، يان دى ب كېلىيەقە بىتە نۆر، يان دى مېنىت ئاگەك گەرم و تېلسۆز... بالكۆنا من!

***

[3]

چاھى خودى

تەنا بىنۋە، چاھى خودى تە دپارىزىت، ئۇو پالۇھەرین گەنجان ژبۇ ئازادىيە. تەنا بىنۋە، ستىر نانقىن و دلى دايىكا رەبەن، ب خۇينى درېسیت سوبەھىي. ئاخ توقى دكەتە شتل و شتلە دكەتە گول و گول د قافكاندا دگەرنىز ل دىوانى. گولىن بشكفتى من دكەنە شتل و شتل لەشى من خاڭ دكەن، دكەنەقە ئاخ. دندكىن ئاخى ل بن صۆلىن ھەسپىن بەزەك د بىھەنژن. ژى دېشىن، چرىسىكىن ئاگەكى مت ل بن خۆلىي. سۆزىن گېلىبووپى دسوژن و پەيقات دكۈژن. ما من چ ھەيە ژ بلى پەيقات؟ ب پەيقات شەرى دكەم و ھەر ب پەيقات، تەرتىيلىن ئاشتىيى دخويىن. رووبارىن خەمان بى درەقىنەم و پىلىئىن زەمانى ل گۆمان، قەدجەمىنەم. سىلاڭ پرچا خەمان دشۇن، لى نا گورۇن. ئەز ب خەما خوه يا بىزۇينقە گەشىبىنەم، ل بەر تىينا تىرۇزكىن پايدىزى دروينىم، ھەكۆ سەرەن نەعامەيان دناف ئاخى را دخەو دچن و تىرىن نىشانان دغايى دچن، تە دېيىن؛ ناقى خودى!... ل بەندەران، من ل بەندەمانىيى دچىنى و ل بەخچەيان من نابىنى. دەرگەھەن گرتى مەزىن دىن و هندهك ژانىن نۇو ژى دىن. ما تو ژ داكەفتىنەن تىر نەبۇوى؟ ما ئەو وەختى ژبۇ ئەزمۇنى تەرخانكىرى، ب داوى نەھات؟!

دایکا من يا ل سهړ پشتا هیستره کې، ته شيې درېسیت، هه فسار د دهستي
مندا بهستي. مژۍ دادا بولو سهړ رېکې و جاما رېټګه هی شکهستي.
خهونه کې ده مارین من پندقاندن و ئهز د خهونیدا رېېرم. ل وي ده مې
برویسيې ئهنيا زناري کېل ګهزرې و ئهو هه فسارې ب منقه بهستي..
څه رستي، من خوه دیت کو ئهز هیستربووم. هه فسارې من د دهستي بايدا
و خهونا من يا کيفکووې بولو د ګوهن ګايدا. دایکا من د ګوت؛ خوه
شاش نه که، چافې خودئ هه ردہم زله. تهنا هه ره، چافې خودئ ته
د پارېزیت، ئوو ګیابې که سک ل سهړ رېکا هیستري!

***

[4]

نوچەيىن شعرى

شاعره کى ناقدار دگۇت: هەر شعره کا نانى ھەزاران و دەرمانى بىرىنداران نەبىت، ھەيغا تەنگەزاران و خوينگەرمىيا سواران نەبىت، بلا نەبىت. گەر ترىي وى زوو نەگەھىت، يان شەقانى ل كۆپىن گارەي وەك سەيداينى زانىنگەھى تى نەگەھىت! ما بۇچىيە ئەگەر ھەبىت، يان ژى نەبىت!... جىزىرى؛ دەرى مىنگەقتا خود ب شەمەعا سورگىت و بەردا گىرىي... .

سياسىيە كى دگۇت: هەر شعره کا بۇ من نەبىتە پەسنى و ل زەقى يىن من نەبىت گىيسىن، وەك وەقىشكىن بەنىشتى ب دەرلىقىن منقە نىشتى، نەچارم كوب ئاڭ و سابۇونى بشۇم، وەك كۈندەكى ب خەيالا منقە دېبىتە شۇم!...

نازم حىكمەت؛ ژ زىنداانا خوه قەپەش و ب دىوارى كەفت، ھەموو شەرىئىن وى ل ليوانكا تەنگ بەلاقېبۇون. نەدېلىيَا يان ژى نەگەھەشت بىرىت كورىيى...

بازرگانە كى دگۇت: ئەز گەلەك حەز ژ شەران دەكەم، لى ئەو شەرا نە لەيزىت و سەمايى ل بەر مىزى من نەكەت، كولكا من يا ھەرسى سارىيىز نەكەت، بلا زەوقى من يى ئىشەق مىنرىيىز نەكەت. ئەو خەبەرن دەھىنە من و بارەك دىيە دەكەفتە سەر من!...

نزار قەبانى؛ گوھشى و پىن ھەپشى كو چ گورزىن ب ئىش و ژان ژ نەنیا شەپى
نەوهشيانى، وەلى ژ زاقايىن غەفلەتى و ئەوان بويكىن ل بن پەريى!...

مەلایەكى دگۆت: ھەر شعرە كا سەرنامەيى نامى (الله) پىقە نەبىت، مشتى
پەند و حىكمەت نەبىت، ل سەر پرا سيراتى بۇ خودانى خوه مەھدەر
نەبىت، بىڭومان ئەو دى ل جەھەنمى گوربىيا ئىتتىينا زىدە بىت!...
خانى؛ خوه ژ دىوانا مىرى ۋەدىزى و كەفتە خلوى، پرسا وى ب ئاخىشە كەتبۇ
تەلەپى و ژى د زان بشكۈزكىن بەلۇي، خودى بۇ ژ ئاسمانى باراند ئايەتىن فورقانى
و جەلۇي، د مىتا ويدا كرە ئىخسىر، ھېبەتا ئاكىرى و گوربى...

مختارەكى دگۆت: ھەر شعرە كا ژبۇ رەوشە كا نە ل ۋېرى شرۇفە بىت، يان
ژبۇ عەشقىا ژىنن ب مىر گرۇفە بىت، مۇر كا كۆتانى ل سەر نەبىت، فېينە كا
ئەفسانەيى ژىقە نەبىت، ب جەستى بايقە تلۇفە بىت و ھەروھەر ب رېقە
بىت، جوانترە ل گورستانى كۆلە بىت.
فەقى تەيران؛ ب ئاش رووبارى حەيران، ل ھەمى موكسى كرە قەيران. دلەك
بچووڭ د سىنگى ويدا دېسترى و ئەو رۆھنیيىدا چاڭاندا نەقەمرى، ل سەر پىشتا
سېمەرخەكى بلند فرى، بەرەف زىنارەكى چىياتى، يان ژى بەرەف خىزى بەرىي!...

فەيلەسۆفى دگۆت: بۇ من بەحسى شعرى نەكەن... ئەو قەلاتا جادۇيىا
مشتى نەپەن. ئەوا من بۇ پىشىكىشىرىن جان و بەدەن. شىروتىرىن من
ژ قەستانە و وەغەرىن من تەڭ داردەستىن مەبەستانە. ئەگەر چىمەن ژبۇ
كەۋۇكان نەبن وەتنەن، يان ژى وەتنەن ھەرددەم ملخوبل بىن و ب شىوهن.

ل شوينا هه سپان چوار گافاني بکهن که رکه دهن، ما دور یي شعری بُو چيه
و دئ ل کيشه دهن؟!
مه محمود ده رویش؛ داره ک ڙ پاپورا نوحی ڦهکر و داره کا چياین جو ودي په ترمه
کر.. ده رکه هن رازان بُو باي ڦهکر و ڙ شعری توبه نهکر. هيقيبه کا که سک ل بهر
په نجه را وي بتنه که ڙ کايي و هه رين...

ئوو من دگوت: باره ک عهشقى ب پشتا منفه بuwويه مشوت، هيدي هيدى
ژيئ من دخوت و ل سه ريکان شين دبن بزوت. شعرین من ييئن مشت
پس و دوت، ل بهر باراني عهشقى دکهن و عهشق د دهستاندا مهلكه موت!
شعرى عهشق کره چوکان، پئ شکاندن ته خت و تيجان، توفى خوه ل زهقى ييئن
رويس چاند و د دهستين مندا کره گوکه ک، عه رد و ئاسمان.. هه مى هه ستين ڙ
درقهى تانى رئاندنه سه روي جامن د سه ردا چوووي ڙ پريي...

***

[5]

ئەو ئالايى من خوين بۇ رشتى!

من خانىكەك ئاخى ھەيە، ل دەف دەردۇرى بەخچە يەكى كىيم وىنەيە. باگوردانى ل سەر بانى، خەونى ب دلىقە دەونىت و سىتىران ل بەرسىكى دچىنىت. سترانە كا شەبەقىيا گويفك پىقە، ژبۇ كەسکاتىيى دىسترىت. ئاخەسۈرکا جارجار داپىرا من دخوار، دەھورىيىتە ناف كانىا سېيى و دېيتە رووبار، ب سەمەتا رۇزىقە تەنگەزار. چاقى رۆژى.. د خۆدىكى را زەر خويا دكەت، شىتى كراسى يارا من، ھەكى دلى من قەتكىرى و بۇ خو برى. خشىلۇكىن ئاڭى گورگور ب سىقاندەيىقە دەھىنە خوار، كاروانى يىين تىھىنى ل بەندى بەندەوار.. تەف يارىو كىن زارۇكاكا من ل سەر بانى دەھاقيتىنە و دەرى توخييان گرتىنە. دەستكى باگوردانى ستوينە و ئالايىك رەنگىن پىقەيە. باي ئالا راكر سەمايى و دەنگى كەنья تانى رەزى، باڭھوازا دىدارىيە ب ستوينا ئالايىقە بۇوي كەزى. ھەردوو كەزى يىين دلبەرى د حەفكا من ئالىان، پىنگاڭە كا من پى تەزى. پاشى ئەز لالبۇويم و ھەستا بەھىستنا نۆچەيان من ژ دەستدای، ب تىنى تىنى ۋى ئالايى قىت دېيىن، ل ھەنداش سەرەي من دەھەزىت و ۋى دوھەزىت عەشق و ئەھقىن. دېمنان حەز دكەر بکەنە جانگ، يارا من يا دكەتە كراس و ب گەرنىشكىن دايىكا منقە ببۇ دەنگوباس. ئاخخخ ئالايى من، ئەو ئالايى من خوين بۇ رشتى.. خوين.

***

ناقھەرۆك

٥	ئادار .. قورسترين وەرزى قىيانى
٢١	دینا ...
٣٠	وەرگوھىزكىنە مەۋسى
٣١	١. ھوارىيەن جەستەي
٣٣	٢. مۆميا
٣٤	٣. پىيغەمبەر
٣٥	٤. كفن
٣٦	٥. موبىتەلا
٣٧	٦. كەونەكى دى
٣٩	٧. پلانەكا رەقىينى
٤٠	٨. ئەو نە ئەز بۇوم
٤٢	٩. رزگاركەر
٤٤	ئەز ...
٤٥	١. ئەز و هيچى
٤٨	٢. ئەز و جە
٥١	٣. ئەز و مەم
٥٣	٤. ئەز و خەون
٥٥	٥. ئەز و ئەز

٥٨	خوركمانى يىين پەنابەرە كا نە ل سەر چ تو خىبان
٦٣	مرھۆق
٦٦	خېقزانكا دېيىشىت چ نىنە
٦٩	تۆپانى ب من دكەن .. زارۇك
٧٢	ژن ھنگقىنە ب ليقىن منقە
٧٥	ھېشتا تو يال سەر سەفرەرى
٧٩	دلى من مشتى پرسىيارە .. لى ترکىي نزانىتىن
٨٦	بەرپېسى من
٩٣	ئەگەر تو دى ھەر من كۈزى
٩٦	گۈزى كۈورە
٩٨	چەند من دەقىيا، ئەقچارە ژى دەگەل تە بەھىم
١٠٠	سەھا ئاگرى ل سەر خويىنى
١٠١	١. ئەگەر ل بەھەشتى خوين نەبىت
١٠٣	٢. بالكۆنا من!
١٠٥	٣. چاقى خودى
١٠٧	٤. نۆچە يىين شعرى
١١٠	٥. ئە و ئالايى من خوين بۇ راشتى!
١١١	ناقەرۋاك

